

ΕΤΟΣ Α'. 1903

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΤΡΩ

ΕΛΛΗΝ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΧΟΡΗΓΙΑ: ΕΜΜ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

« Μὴ ζῶην μετ' ἀμουσίας »

ΕΝ ΚΑΤΡΩ:

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ι. ΠΟΛΙΤΟΥ

1903

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνεδρίασις τῆς 11/24 Μαΐου 1903—Δωρεαί—Μέλη—Γ. ΑΡΒΑ-
ΝΙΤΑΚΗ. Ὁ Θησαυρὸς τοῦ Ἀμπουκίρ.

Τὸ Δελτίον ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν περιοδικὸν καὶ ἐφημερίδα.

Ἀγγέλλεται ἡ ἐκδοσις παντὸς διδύλου, ὅστινος δύο ἀντίτυπα θὰ ἐστέλ-
λονται τῷ « Ἑλληνίῳ ».

Πᾶσα αἰτησις ἂν μὲν ἀποβλέπῃ τὴν σύνταξιν τοῦ Δελτίου πρέπει ν' ἀπο-
στέλληται τῷ Γραμματεῖ Pr G. Arvanitakis Le Caire, ἂν δὲ τὴν διαχεί-
ρησιν αὐτοῦ τῷ Ταμίᾳ Dr G. Adamidis Le Caire.

Παρακαλοῦνται οἱ ἑταῖροι τοῦ « Ἑλληνίου » νὰ γνωρίσωσι τῷ γραμ-
ματεῖ τὸν τε τίτλον καὶ τὴν ἀκριθεῖς αὐτῶν διεύθυνσιν χάριν τῆς ἀπροσκό-
πτου ὑπηρεσίας τοῦ τε Δελτίου καὶ τῆς ἄλλης ἀλληλογραφίας.

Δημοσιεύεται πᾶσα πρωτότυπος μελέτη ἀντεπιστέλλοντος ἑταίρου σύμ-
φωνος τῷ σκοπῷ τοῦ Συλλόγου.

Τὰ χειρόγραφα ἀνάγκη νὰ ὦσιν ἀπολύτως εὐανάγνωστα καὶ γεγραμ-
μένα ἐπὶ τῆς ἐτέρας μόνον τῶν σελίδων ἐκάστου φύλλου.

Δημοσιεύονται ἀγγελίαι ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων σελίδων τοῦ καλύμ-
ματος εἰς πᾶσαν γλῶσσαν ἢ καὶ εἰς ἰδιαίτερα φύλλα χρωματιστά, διατι-
μώμενα κατ' ἀποκοπήν.

Ἐπειδὴ ἔνεκα τῶν θερινῶν ἀπουσιῶν ἐξ Αἰγύπτου πολλῶν με-
λῶν ἡ διεκπεραίωσις διαταράχθη παρκαλοῦμεν πάντα ἑταῖρον ὅ-
στις ἐν τῇ πλείονα ἐκ τῶν ἤδη ἐκδοθέντων πέντε τευχῶν τοῦ « Ἑλ-
ληνίου » δὲν ἔλαβεν νὰ γνωρίσῃ τῷ γραμματεῖ τοῦτο ὅστις καὶ θ' ἀ-
ναπληρώσῃ ἀμέσως τὴν ἑλλειψιν.

ΕΤΟΣ Α'. 1903

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΚΑ·Ι·ΡΩ

ΕΛΛΗΝ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΧΟΡΗΓΙΑ: Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

« Μὴ ζῆλον μετ' ἀμουσίας »

ΕΝ ΚΑ·Ι·ΡΩ:

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ι. ΠΟΛΙΤΟΥ

—
1903

LOT
Nº

573

SALE 169

THE BCD
LIBRARY
PART I

February 17, 2024

KF

Kolbe & Fanning
Numismatic Booksellers
numislit.com

Tel: (614) 414-0855
Fax: (614) 414-0860

orders@numislit.com

141 W. Johnstown Road
Gahanna, OH 43230-2700

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 11)24 ΜΑ-ΙΟΥ 1903

Προεδρεία: Δ. ΜΟΣΤΡΑΤΟΥ, αντιπροέδρου.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἐπικυροῦνται.

Ὁ κ. Γ. ΑΔΑΜΙΔΗΣ ἐπιστολικῶς ἐξαίτεται συγγνώμην δι' ἀπρόοπτον κώλυμα ἀναγκάζεται τὸ δεύτερον ἤδη ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀνακοίνωσίν του περὶ τῆς γλωσσολογίας καὶ ἐθνολογίας τῶν Ἀλβανῶν.

Ὁ κ. Γ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ ἐπιδεικνύων τὰς φωτογραφίας ἑκατέρας τῶν ὀψεων τῶν μεταλλίων τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ ἐπιχειρεῖ τὴν ἐρμηνείαν τῶν παρατάσεων καὶ μελετᾷ τὸ εὑρημα, ὑποστηρίζων τὴν γνησιότητά του.

Ἐξαντληθείσης τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ μὴ ἐγειρομένης ἀντιρρήσεώς τινος ὁ προεδρεύων διαλύει τὴν συνεδρίαν.

Ὁ Προεδρεύων

Δ. ΜΟΣΤΡΑΤΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Γ. Α. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ

Α Ω Ρ Ε Α Ι

‘Ο κ. ΚΟΣΜΑΣ ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΣ 500 γρ. δ. εἰς μνήμην τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ Ἰωάννου ἑταίρου τοῦ Ἑλληνίου.

‘Ο κ. E. D.-J. DUTILH Ἐπιμελητὴς τῶν νομισμάτων τοῦ Ἑλληνορρωμαϊκοῦ Μουσείου Ἀλεξανδρείας :

— Signification des couronnes et des palmes sur les monnaies alexandrines (I et II parties). Communications à l'Institut Egyptien. Le Caire 1894.

— Des divinités et des signes astronomiques sur les monnaies alexandrines. Commun. à l'Inst. Eg. Le Caire 1895.

— Arrivée exacte de l'Empereur Hadrien en Egypte d'après une monnaie grand bronze du médaillier du Musée de Guizeh. Commun. à l'Inst. Eg. Le Caire 1894.

— Monnaies alexandrines, terres cuites de Fayoum et les seize génies de la statue du Nil qui est au Vatican de Rome. (Extrait de l'Ann. de la Soc. de Numism.) Paris 1895.

— Monnaies alexandrines et terres cuites de Fayoum. Encore la déesse Anouké. Sotte vanité de l'Empereur Commode. (Extrait de l'Ann. Soc. Numism.) Paris 1896.

— Signes astronomiques, divinités, symboles, relevés sur les monnaies alexandrines et confirmés par des monnaies divers. Commun. à l'Inst. Eg. Le Caire 1896.

— Monnaies, stèles et terres cuites du Musée gréco-romain d'Alexandrie (Extrait du Bull de l'Inst. Eg.) Le Caire 1897.

— Monnaies Alexandrines et terres cuites du Fayoum. Commun. à l'Inst. Eg. Le Caire 1896.

— Monnaies de Side et d'Egypte. (Διεθνὴς Ἐφημ. Νομισματ. Ἀρχαιολογίας, I. Σφοδρώνου) Ἀθήναι 1898.

— Etudes Alexandrines : a) La Statue de Bérénice II b) Monnaies d'oasis d'Ammon (?) c) Monnaies de Pescenius Niger. (Διεθν. Ἐφημ. Νομισμ. Αρχ.) Ἀθήναι 1898.

— Vestiges d'atelier monétaire. (Διεθν. Ἐφημ. Νομισμ. Αρχ.) Ἀθήναι 1899.

— Historique des Collections numismatiques du Musée gréco-romain d'Alexandrie. (Δ. Εφ. τῆς Νομ. Αρχ.) Ἀθήναι 1900.

— Deux têtes ptolemaïques. Bronze de Diospolis-magna. (Δ. Ἐφ. τῆς Νομισμ. Αρχ. 1900.)

— Héraclès chez les pygmées. Lettre ouverte à Mr. R. Mowat de Paris. (Extrait du Lotus.) Alexandrie 1901.

— Notes sur les médailles des l'Egypte Romaine. (Extrait de la Revue Belge de Numismatique) Bruxelles 1903.

- Ὁ κ. ΑΛ. ΑΛΕΞΑΚΗΣ δικηγόρος: Le Canal maritime de Suez (Hist. du Canal et des travaux. Itineraire de l'Isthme) par M. Foutane et M. Rion. Paris 1869.
- Περὶ ιδιωτικῆς κατηγορίας, περὶ πολιτικοῦ ἐνάγοντος καὶ περὶ συρροῆς ἀξιοποίνων πράξεων. Χ. Παππαντωνοπούλου δικηγόρου. Ἐν Ἀθήναις 1873.
 - Τοῦ ἔθνους τὸ κάτοπτρον. Γ. Σταύρου Ἀλεξάνδρεια 1896.
 - Le Scorpion. M. Prevost. Paris 1887.
 - Ἱστορία τοῦ Ἑλλήν. ἔθνους. Κ. Παπαρρηγοπούλου. Ἀθῆναι 1865.
 - Τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀλεξάνδρεια 1897.
 - La guerre au couteau. M. Lefon.
 - Etude sur la banque nationale decretée. Critique Panos Alekakis avocat. Alexandrie 1898.
 - Λόγος Παύλου Καλλιγᾶ παραδιδόντος τὴν πρυτανεῖαν Κων. Βονσάκη. Ἀθῆναι 1871.
 - Βοήθει· σαυτὸν. Μαρίας Τομπάζη καθ' Ἑλένης Μαυροκορδάτου. Ἀθῆναι 1885.
 - Περὶ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ διεθνoῦς ιδιωτικοῦ δικαίου. Δημ. Ἰωαννίδου. Ἀθῆναι 1873.
 - Περὶ ἐμπόρων. Ἰ. Καστρομένου. Ἀθῆναι 1883.
 - Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀναθεωρηθέντος σχεδίου τοῦ ἀστυκοῦ κώδικος. Θ. Φλογαίτου. Ἀθῆναι 1874.
 - Αἱ δύο διαθήκαι Π. Δημητρακοπούλου Ἀθῆναι 1901.
 - Γαλλικὰ ῥήματα. Ν. Κλεινίου. Ἀθῆναι 1882.
 - Περὶ παραγγελίας ἐν γένει. Σ. Κροκιδᾶ Ἀθῆναι 1878.
 - Les deux sœurs. Ad. de l'Isle. Tours 1883.
 - Αἰγ. Ἡμερολόγιον Ἀλεξ. 1872.
 - Notice des tableaux du Musée du Louvre. Fr. Villot Paris. 1855.
 - Grammatica italiana. C. Mottura. Roma 1879.
 - Affaire de Panama. Plaidoirie de M. Barboux pour Ferdinand et Charles de Lesseps. Paris 1893.
 - Αἰγ. Ἡμερολόγιον. Θ. Στάθ. Ἀλεξ. 1890.
 - Τὸ παρὰ τὸν νόμον καὶ τὴν λογικὴν ρυμούλκημα τῆς θεᾶς Θέμιδος. Α. Τομπάζη. Ἀθῆναι 1886.
 - Esquisses d'une Grammaire du Grec actuel. par R. (angabès?) Athènes 1857.
 - Théorie des courants électriques appliquée à la physiologie, la pathologie et le thérapeutique. G. Thériano.
 - Κρίσις τῆς Νομ. Σχολῆς ἐπὶ τοῦ Σγουτείου διαγωνίσματος «περὶ προγαμίας δωρεᾶς παρὰ Ρωμαίους καὶ Βυζαντινοὺς» Α. Κρασσᾶ Ἀθῆναι 1889.
 - Περὶ ὀπισθογραφήσεως. Γ. Στρατήγη. Ἀθῆναι 1883.

- Περὶ ἀδικήματος καὶ ποινῆς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ τραγωδίᾳ Κ. Ν. Κωστῇ Πρυτάνεως. Ἀθῆναι 1885.
 - Ἡ ὀρφανὴ τῆς Γενεῦσης. V. Guicange. Δράμα μετάφρ. Ι. Παππᾶ Ἀλεξάνδρεια 1889.
 - Απομνημονεύματα τῶν κατὰ τὸ 1821 ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ τραγικῶν σκηνῶν. Γ. Κηπιάδου Ἀλεξ. 1888.
 - Ἰδιωτικὸν τῶν Ῥωμαίων δίκαιον μετὰ τῆς ἱστορίας. F. Verning. Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ Ο. Μ. Μαρίνογλου. Ἀθῆναι 1868.
 - Συλλογὴ νόμων, διαταγμάτων κλ. τῆς Ἑθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Α. Σιμοπούλου Ἀθῆναι 1869.
 - Περὶ τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐτεροδικίας. Σ. Ἀντωνοπούλου Ἀθῆναι 1880.
 - Νάθαν ὁ σοφός. Α. Ρ. Παγκαδῇ (Φιλολογικῶν. Παράρτ. τόμ. Ε') Ἀθῆναι 1879.
 - Κοινωνικὴ οἰκονομία. Α. Λιβαθηνοπούλου. Ἀλεξ. 1887.
 - Mem. d'un enfant de troupe.
 - De l'éviction et de la garantie en matière de vente. L. Labbé Paris 1866.
 - Budget provisoire du Gouvernement Egyptien. pour 1887. Le Caire 1886.
- Ὁ ἱατρός κ. ΚΟΛΟΝΕΛΛΟΣ: La Chronique Medicale. Dr Cabanés Paris 1896.
- L'Etablissement du Dr Brehner pour les phthisiques à Silésie.
 - La Médecine hypodermique. Journal. Paris 1890—3.
 - Γαληνὸς ἱατρικὸν περιοδικόν. Ἀθῆναι Ἔτη Β'. Γ'. Δ'. (ἐλλειπῇ)
 - Le Gaz acétylene et les nouveaux appareils.
 - Les Annales. Revue littéraire et politique. (1895,6,7 ἐλλειπῇ).
 - Centenaire de la Constitution americaine. L. Vossion Paris 1893.
 - Ἡ Γυνὴ βαρόμετρον τοῦ πολιτισμοῦ. Γ. Κηπιάδου. Ἀλεξ. 1834.
 - Le Correspondant Medical [Journal Med. Scient. et Littéraire].
 - La dosimétrie justifiée. Dr Th. P. Henriques. Paris 1896.
 - Causérie. Mme Féron. Paris 1897.
 - Sulfure de calcium. Dr Boudon. Paris 1896.
 - Bull. de Médecine et de Pharmacie dosimétrique burggravienne. Paris [1898—1903 ἐλλειπῇ].
 - L'Egypte médical. Alex. [1901—3 ἐλλειπῇς].
 - L'Echo médicale de Lyon. [1897—1902 ἐλλειπῇς].
 - Alimentation rationnelle de nourrisson et de l'enfant. E. Chassaign. Paris.
 - Contrexeville Dr Le Cler. Mirecourt 1875.
 - La dosimétrie devant l'Homéopathie et l'Allopathie. Dr de Regla. Paris.

- Dangers cosmiques. Buscalloni. Caire 1899. [Ἀστρον.]
- Ἐτηγία ἐκθεαίς τῆς ἀλληλεπικουρίου Ἐταιρίας τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν Α. Ἀναγνωστάκη. Ἀθῆναι 1866.
- Etude chimique et physiologique du prospho-glycétat de chaux pur. G. Prunier. Paris 1894.
- Mem. sur la diphthérie. Dr P. Stassinopoulo. Alex. 1891.
- Enquête sur le rachitisme, la créosot. Etude sur la virulence de la pulpe vaccinale glycérinée. Ed. Chauncier. Tours 1897.
- Degli accidenti che possono sopraggiungere nelle operazione Chirurgiche. F. Blandin. Trad. A. Foressi Firenze 1844.
- Complicationes de la Coqueluche. J. Marlais [Galaxidiote] Paris 1886.
- Lettere di Napoleone à Giuseppina. Ant. Lissoni. Milano. 1834.
- Βίοι παράλληλοι τῶν ἐπὶ τῆς ἀνάγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος διαπρεφάντων ἀνδρῶν. Α. Γούδα. [Τόμ. Α'. Β'. Δ'. Ζ'. Η'.] Ἀθῆναι 1875.
- De l'examen du cadavre. Dr Arif Ibrahim Hassan Paris 1869.
- La tribune medicale. Paris.

Ὁ κ. Δ. ΜΟΣΤΡΑΤΟΣ δ. φ.— Σαββατριάαν Ἐπιθεώρησιν. Σ. 1. Βουτυρά. Κων)πόλει 1878.

- Τοῦ ἐν Κων)πόλει Ἑλλήν. Φιλολογικοῦ Συλλόγου: Τὰ περισσώθεντα (1865—70). Τόμ. ΙΖ'. (1882—83.) Παράρτημα τόμ. ΙΖ'. Ἀναγνώσματα τοῦ ΑΓ'. Συλλ. ἔτους (1893—94). τόμ. ΚΖ'. (1892—3) τόμ. ΚΕ'. (1893—4.) τόμ. ΚΓ'. (1891—2) Παράρτημα τοῦ ΚΔ'.—ΚΣΤ'. τόμου. Παράρτημα ΚΖ'. τόμου. Τόμον ΚΣΤ'. (1894—5) Τόμον ΚΖ'. (Συλλ. ἔτη ΑΕ'. ΑΓ'. ΑΖ'. ΑΗ'. (1895—9).

- R. Descartes Λόγος περὶ μεθόδου. Μετάφρ. Δ. Γ. Μοστράτου Κων)πολις 1878.
- Αἰγυπτιακά. Κωνσταντίνου τοῦ Βυζαντίου Κων)πολις 1841.
- Ἐπιτομή ἐκ τῶν προφητανικοδοαβιτικῶν ψαλμῶν. Εἰχαὶ Αἰγυπτίνου ἐπισκ. Ἰππῶνος. Ἐπιμελεῖα Νικοδήμου μοναχοῦ. Ἀθῆναι 1864.
- Ἔργα καὶ ἡμέραι. Δωροθέου Σχολαρίου Μητροπολίτου Π. Λαρίσης. Ἀθῆναι 1877.
- Δημοσθένους λόγοι. τόμ. Β'. Λειψία 1874.
- Εἰσαγωγή εἰς τὴν Φιλοσοφίαν. Δ. Λαυρεντίου Μετάφρ. Ι. Ἀριστοκλέους. Κων)πολις 1858.
- Κοσμοσοφία. Γ. Παλιουραίου καὶ Π. Φερτεκλέους. 1856.
- Ἰλιάς. Λειψία 1864.
- Ἐπιτομή τῆς Ὀθωμανικῆς θρησκείας. Μεταφρ. ἐκ τῆς ἰταλικῆς. Εὐγενίου Διογενειάδου. Βενετία. 1831.
- Histoire de Luther. M. Audin. Paris. 1850 (τόμ. Α'. Γ').

- Χρονικά τῆς Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας. Μ. Ι. Γεδεών Κων)πολις 1883.
- Ἀρεταὶ καὶ τέχναι ἐπὶ Γεωργίου Α'. (παιδικὸν δράματιον) Δ- Γ. Μοστράτου. Ἀλεξάνδρεια. 1903.
- Ἱστορία τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων 1453—1825 ὑπὸ Κ.Α.Ρ.
- Ἑγχειρίδιον Θεολογίας Archibald Alex. Hodge. μετάφρ. Ἀθῆναι 1874.
- Predigten. uber die Sonne und Fefttags—Evangelien 1838. M. F. Schmalz. Hamburg.
- Etudes sur les Tchinghianes ou Bohémiens de l'Empire Ottoman. Alex. G. Paspati. Con)ple 1870.
- Ο κ. Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων σιγαροποιῶν: Τὸν χάριτην τῆς Ἀλεξάνδρειας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀρκουδάρη. Κλίμαξ 1: 6000. Ἀλεξάνδρεια 1902.
- Ο κ. Ι. ΜΕΓΑΛΟΦΩΝΟΣ: Le Chien, son histoire, ses exploits, ses aventures. Alfred Barbou. Paris 1883.
- Un tour en Suisse. Histoire, science, monuments, paysages Jacques Duverney. 2t. Tours 1866.
- Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργιλίαν.

Μ Ε Λ Η *

Ι. Ἀθανασάκης δικηγόρος.	
ΙΙ. Ἀλεξάκης »	Ἀλεξάνδρεια
Ι. Ἀλφειέρης. Πρόεδρος τῆς Ἑλλην. Κοινότητος. Μένια.	
Γ. Ἀνστασιάδης φάρμακοποιός.	Ἀλεξάνδρεια
Ἑμμ. Ἀντωνιάδης δικηγόρος. Δικαστὴς τοῦ Μ. Ἐφετείου »	
Δημ. Αὐλωνίτης δικηγόρος.	»
Σ. Ἀχιλλόπουλος κτηματίας.	»
Δ. Βενετοκλῆς. δ. φ. Διευθ. τῆς Ἀδερωφείου Σχολῆς.	»
Δ. Γουζούασης ἱατρός.	
Γ. Γούσιος τραπεζομεσίτης.	Ἀλεξάνδρεια
Στ. Δαμόγλου ἱατρός.	
Χ. Δάρδας ἱατρός.	Σιμπίν-ἐλ-Κώμ
Δ. Δημητριάδης ὀφθαλμιάτρος.	Ἀλεξάνδρεια
Ὁ. Δίδικας »	
Ν. Διομήδης Πρόεδρος τοῦ Μ. Πρωτοδικείου.	Ἀλεξάνδρεια
Γ. Ζερβουδάκης ἔμπορος.	»
Μ. Ζιζίνια (Κόμης-)	Ῥάμλιον.
Ἑμμ. Ἰωαννίδης Πρόεδρος τοῦ Διεθν. Συλλ. τῶν Σιγαροποιῶν.	
Ἀλέξ. Ἰωαννίδης μηχανικός.	
Κ. Καλαμποκίδης καὶ ἡγηγότης	Ἀλεξάνδρεια
Δ. Καρίδης	
Ν. Κάσδαγλης	Ἀλεξάνδρεια
Ἀ. Κόγκινος Καθηγητὴς τῆς Γυμναστικῆς.	»
Θ. Κορέσσιος μηχανικός.	
Κ. Κορομύλης	Ἀλεξάνδρεια
ΙΙ. Κότσικας	
Μ. Κρενδηρόπουλος ἱατρός. Διευθ. τοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑγειον. καὶ ἐπὶ τῶν Καθάρσ. Συμβουλίου	Ἀλεξάνδρεια
Ν. Κυριακίδης παρὰ τῇ Δάϊρα Σανίᾳ.	
Ε. Κυριακόπουλος Δημοσιογράφος.	
Ν. Κόρξης Ἀντιπρ. τῆς Mutual Life τῆς Νέας Ὑόρκης διὰ τὴν Ἀνατολήν.	

* Προσθετέα εἰς τὰ ἐν σελ. 110 τοῦ δ' τεύχους ἀναγραφέντα.

Α. Κωνσταντινίδης	Ράμλιον (Σούτζ)
Σ. Κωνσταντινίδης ἱατρός.	
Ἀθ. Λασπόπουλος Λυκειαρχῆς.	Ἀλεξάνδρεια
Κ. Λεβίδης μηχανικός.	
Γ. Λεζίνας »	Ἀλεξάνδρεια
Δ. Λοῖζου Πρ. τῆς Ἑλλην. Κοιν. Χαρτούρ.	
Γ. Λούλος ἱατρός.	Ἀλεξάνδρεια
Κ. Λύτσικας δικηγόρος.	
Κ. Μανωλόπουλος	Δαμαγχοῦρ
Μ. Μελαχροινὸς Ἐργοστασιάρχης.	
Ἑμμ. Μπενάκης Πρόεδρος τῆς Ἑλλ. Κοινότητος.	Ἀλεξάνδρεια
Γ. Μπίτζος ὀφθαλμίατρος.	
Δ. Μπούμπουλης δικηγόρος.	Ἀλεξάνδρεια
Γ. Νούγκοβιτς Διευθ. τῆς ὁμωνύμου αὐτῷ ἐταιρίας τῶν Μ Ξενοδοχείων.	
Φ. Φ. Ὀδδης Ὑποδιευθ. τῶν Ἰταλικῶν Σχολῶν.	Ἀλεξάνδρεια
Α. Πάγκαλος Δικαστῆς παρὰ τῷ Μ. Δικαστηρίῳ	»
Γ. Πανταζίδης Μηχανικός.	
Κ. Πίχτος κτηματίας.	Ἀλεξάνδρεια
Κ. Πρώτος	
Ὁ. Ραγκαβῆς Διευθ. τῶν Σιδηροδρ.	Φαγιούρ
Ἀ. Ρόστοβιτς Πρόεδρ. τοῦ Ἑλλην. Κέντρου. Ἀντιπρ. τῆς Ἑλλην. Κοινότητος.	
Β. Σιβιτανίδης	Ἀλεξάνδρεια
Κ. Σταϊκόπουλος δικηγόρος.	
Μ. Συναδινὸς Ἀντιπρ. τῆς Ἑλλην. Κοινότητος	Ἀλεξάνδρεια
Ν. Τσανακλῆς Ἐργοστασιάρχης.	
Γ. Φιλιππίδης ἱατρός.	Ἀλεξάνδρεια
Μ. Φραγκοπαναγῆς ἱατρός.	
Ν. Χατζηπέτρος δικηγόρος.	

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΑΜΠΟΥΚΙΡ

ὑπὸ Γ. Α. APBANITAKH

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐγένετο ἐν Ἀμπουκίρ ἀνακάλυψις δικαίως συνταράξασα τὸν ἀρχαιολογοῦντα κόσμον τῆς Αἰγύπτου. Δὲν εἶχε διαρρεύσῃ τριμηνία ἀπὸ τῆς ἐν Κάρνακ ἐκχώσεως 1200 χρυσῶν νομισμάτων ρωμαϊκῶν καὶ λιθοτόμος ἐργαζόμενος παρὰ τὰ ἐρείπια ρωμαϊκῶν τειχῶν ἐν Ἀμπουκίρ ἔφερεν εἰς φῶς 600 περίπου ἄλλα χρυσᾶ νομίσματα μετὰ εἰκοσάδος ράβδων ἐτοίμων εἰς κοπὴν νομισμάτων καὶ ἰσαριθμῶν μεγάλων χρυσῶν μεταλλίων ἑλληνικῶν, περὶ ὧν καὶ κυρίως ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος.

Ὁ θησαυρὸς τοῦ Κάρνακ διήκει ἀπὸ Ἀδριανοῦ μέχρις Ἡλιογαδάλου, ὁ δὲ τοῦ Ἀμπουκίρ ἀπὸ τοῦ διαδόχου τούτου μέχρι τοῦ Χλωροῦ. Τῶν ράβδων τινὲς ἦσαν ἐνσφράγιστοι· οὕτως ἐφ' ἐνὸς ἀνεγινώσκετο ἡ θεθαίωσις.

BENGV
S COXIT

ἡς μνημονεύει ὁ Πλίνιος (1) ἐφ' ἑτέρου δὲ

ACVEPPSIG

PROBAVIT

EPMOY

ERMV

Ὁμολογῶμεν ὅτι ἂν ἡ σαφὴς ἐρμηνεία τῶν συντετμημένων τούτων λέξεων διαφεύγει σήμερον τὴν ἐπιστήμην, ὁ κυβερνητικὸς ὅμως αὐτῶν χαρακτήρ εἰς θεθαίωσιν τῆς ἀκριθείας τοῦ δάρου, τῶν διαστάσεων καὶ τῆς μίξεως εἶνε προφανής.

Ὁ πολὺς Mowat (2) ἐρμηνεύει λίαν εὐστόχως τὴν κατάχωσιν τοῦ θησαυροῦ τοῦ Κάρνακ, προφανῶς μεταγενεστέραν τοῦ Ἡλιογαδάλου, ἐκ τινος χωρίου τοῦ Ζωναρά (3) ἐν ᾧ μνημονεύεται ἡ ὑπὸ Διοκλητιανοῦ καταστολὴ τῆς ἐν Κοπτῇ πρῶτον καὶ μικρὸν ὕστερον τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπαναστάσεως. Ὁ κάτοχος κατέχωσε τὸν θησαυρὸν κατὰ τὴν πολιτικὴν ἀνεμοζάλην, φονευθεὶς δὲ κατέλιπε τὸ κειμήλιον εἰς τοὺς νομισματολόγους τῆς σήμερον. Εἰς τοιαύτην τινὰ σύγχυσιν ὀφείλεται πιθανώτατα καὶ ἡ

εὐτυχῆς ἀνακάλυψις τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ, ὧν ἀξιά μελέτης θεδαίως πρόκεινται τὰ εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν ἀναφερόμενα μετάλλια.

Σήμερον δύο ἔχει ἡ εὐγενεστάτη χήρα Κ. Συναδινού, τρία ἢ ἀρχαιοπώλι· χήρα Βίγκα, τέσσαρα ὁ ἐταῖρος τοῦ Ἑλληνίου κ. Π. Κύτικας, καὶ ἕξ ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἱατρὸς κ. Eddé.

Ἐκατέρας τῶν ὤψεων τῶν 15 τούτων μεταλλίων ηὐτύχησα νὰ λάβω τὰς φωτογραφίας παρὰ τῆς φιλομοίσου προθυμίας τῶν κατόχων.

Ἐλλείπουσιν ὁμως πέντε μετενεχθέντα εἰς Παρισίους, ἅτινα ἠγόρασε τὸ Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου οἷς προσθετέα καὶ τρία εὑρεθέντα τῷ 1868 ἐν Ταρσῷ καὶ δωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος Γ.' εἰς τὸ Λοῦδρον γνωστὰ δ' ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ θησαυρὸς τῆς Ταρσοῦ (5).

Πρὸ πάσης περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς γνησιότητος τῶν περικαλλῶν εὐρημάτων διερευνήσεως ἐπιβάλλεται ἡ περιγραφή καὶ ἡ πιθανὴ τῶν παραστάσεων τῶν ἐρμηνεία.

* *

Μετάλλια Κύτικα.

Κα. Προτομή κατὰ μέτωπον πολεμιστοῦ, μόνον παραγναθίδας ἔχοντος καὶ ἀσκεποῦς. Ἐκατέρωθεν φαίνονται τὰ ἄκρα τῆς συγκρατούσης τὴν κόμην ταινίας, ἣν βασιλικὸν διαδήμα καλεῖ ὁ Ἀθήναιος (6). Φέρει θώρακα καλυπτόμενον ἀριστερᾷ ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, ἣς ὀπισθεν προέχει δόρυ, ὅπερ κρατεῖ πιθανῶς ἡ δεξιὰ. Ἡ ἔκφρασις τοῦ πολεμιστοῦ εἶνε τραχεῖα στρατιωτικῇ, ἢ δ' ὅλη στάσις ὑπενθυμίζει βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν, τοῦτο δ' ἐσκανδάλισέ τινας ἐνταῦθα περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ εὐρήματος. Παρατηροῦμεν ὁμως ὅτι οὐ μόνον ἡ γενικὴ ἀποψις τῶν βυζαντινῶν ἀγιογραφῶν τῶν πρώτων αἰώνων εἶνε αὐτόχρημα ρωμαϊκῆς ἀντιλήψεως ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἡ χριστιανικὴ εἰκονογραφία καὶ παραστατικὴ καὶ αὐτὰ τὰ χριστιανικὰ σύμβολα οὐδὲν ἄλλο διετέλεσαν ἢ ἐκχριστιανισθεῖσαι ἐθνικαὶ παραστάσεις. Ὁ Mowat ἀναγνωρίζει τὸν Μ. Ἀλέξανδρον ἐν ἡ στάσει ἀναφέρει τοῦτον πολεμοῦντα κατὰ τὸν παροξυσμὸν τῆς ἐν Γρανικῷ μάχης ὁ Κ. Κούρσιος (7) ἀσκεπῇ καὶ μόλις σωθέντα ὑπὸ τοῦ Κλίτου. Τὴν ἀνάτασιν τοῦ βλέμματος πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀποδίδει εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ καλλιτέχνου νὰ ἐπιδείξῃ τὴν πρὸς τὰ ἔμπροδ τάσιν τοῦ

λαιμοῦ, χαρακτηριστικὴν τοῦ Μακεδόνο^ς ἥρω^ς καὶ τῶν Ἑπειρωτῶν σήμερον, οἷαν ἀπαντῶμεν εἰς τὰ νομίσματα τῆς οἰκογενείας τοῦ Μ. Κωνσταντίνου ἱλλυρικῆς καταγωγῆς οἷας καὶ ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐκ μητρὸς.

Προτιμῶμεν νὰ ταυτίσωμεν τὴν μορφήν ταύτην πρὸς τὸν Καρακάλλαν διότι ἡ μορφή δὲν ἔχει τὴν παρθενικὴν ἐκείνην λεπτότητα ἣτις ἀνεξαιρέτως χαρακτηρίζει τὰς εἰκόνας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Εἶνε χονδρὸς· ἔχει παραγναθίδας· κρατεῖ τὸ δόρυ ὡς ἀποθέσει^ς ἥρω^ς σύμφωνος τῷ πνεύματι τοῦ Καρακάλλα, ἐνῶ οὐδέποτε τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ διάθεσις τοῦ ὅπλου ἐν τῇ κρισιμωτάτῃ τῆς φοβεράς μάχης σιγμῇ· τοῦλάχιστον ὥφειλε νὰ πρόκειται τῆς ἀσπίδος ὅπως δικαιολογηθῇ ὡς προβολὴ ὀπτικῇ.

Ὁ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ζωδιακὸς κύκλος χαρακτηρίζει σειρὰν μεταλλίων Ἀντωνίνου τοῦ εὐσεβοῦς, παράστασις ἣν ὁ Καρακάλλας δὲν θ' ἀπηξίου. Ἐπειδὴ ὅμως ὑπολείπεται τὴν τεχνοτροπίαν ἄλλων τινῶν τῆς σειρᾶς μεταλλίων, δυνατόν γ' ἀποδοθῇ τῷ Ἰουλιανῷ, φτίνι ἀρμόζει ἡ ἀστρολογικὴ τῆς ἀσπίδος κόσμησις. Ἐν τῇ περὶ Μίθρα συγγράμματι τοῦ ὁ τελευταῖος ἐστεμμένος λάτρης τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ ἀνακτατιστῆς τῶν ἀλεξανδρείων ἀγώνων φωρεῖται· βαθέως πεποτισμένος τὰς ἀστρολογικὰς δοξασίας. (8)

Ἀξιόλογος πρᾶγματι· τῆς παραστάσεως λεπτομέρεια εἶνε ἡ ἀσπίς παριστώσα τὸν ζωδιακὸν κύκλον μετὰ τῶν 7 πλανητῶν. Διαδέχονται δ' ἄλληλα ἐξ εὐωνύμων πρὸς τὰ δεξιὰ ζῳδία τέσσαρα καὶ ἥμισυ, τὸ τελευταῖον τοῦτο διαφυγὸν τὸν κ. Mowat διὰ τὴν ἀτέλειαν τοῦ ὑπ' ὅψι του ἐκμαγείου.

Ἐχομέν ἐν ἑλφ. τοῦς : Κριόν, Ταῦρον, Διδύμους, Καρκίνον καὶ τὸ ὀπισθεν ἡμῖς τοῦ Λέοντος. Ἡ φορὰ αὕτη εἶνε ἡ ὀρθή, ἐνῶ ἡ ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ μεταλλίου Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς εἶνε ἐσφαλμένη. Εἰς κατανόησιν τοῦτου ἀνάγκη νὰ θέσωμεν τὸ μετάλλιον οὕτως ὥστε τὸ κέντρον νὰ συμπέσῃ τῇ παλινῷ ἀστέρει. Εἶνε ἄφευκτον ὅπως πᾶς ἐπίπεδος χάρτης τοῦρανοῦ τεθῇ κάθετος τῷ ἄξονι τοῦ κόσμου.

Εἰς τὸ μέσον τῆς ἀσπίδος λυσίκομος γυνὴ μέχρι κάτω τῶν μαστῶν, συμβολίζει τὴν νύκτα ἢ ὀρθότερον κατὰ τὸν κ. Mowat τὴν Γῆν μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ, ὃν παριστᾷ ὁ περιθέων κεφαλὴν καὶ ὤμους πέπλος. Ἐκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ἀντικρύζουσιν ἀλλήλας δύο κεφαλαί· ἡ τοῦ ἀκτινοβόλου Ἡλίου καὶ ἡ τὸν μηνίσκον εἰς

τὸ μέτωπον φέρουσα τῆς Σελήνης. Μεταξὺ τούτων εἶνε δύο ἀστέρες, ἕτερος ὑπὸ τὸν Λέοντα καὶ τέταρτος ὑπὸ τὸν Κριόν.

Ὁ θώραξ εἶνε κεκοσμημένος. Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου παριστᾶται ἐπιλίτης ὀρθίος δεξιᾶ, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἀνέχων ἀσπίδα, τῇ δὲ δεξιᾷ ἔτοιμος ν' ἀκοντίσῃ. Πρὸς τὸ στέρνον φαίνεται ἀνὴρ ἀσκεπής, ἐν ἀγωνιώδει προφανῶς στάσει καὶ διὰ τῶν χειρῶν ζητῶν νὰ διαρρήξῃ ὀφιοειδῆ δεσμά. Ἦκουσα ὅτι διεῖδέ τις τὸν Νεοπτόλεμον, οὗ οἱ πόδες μετεβλήθησαν εἰς ὄφεις. Εἶνε ἀληθές ὅτι σαφῶς δὲν διακρίνονται οἱ πόδες τοῦ ἀνδρὸς καὶ θὰ ἐδεχόμεν τὴν ἐρμηνείαν, ἂν μὴ αἱ χεῖρες ἐφαίνοντο κρατοῦσαι μετὰ μανίας τι ἐλικτὸν πρὸς διάρρηξιν καὶ αἱ σπείραι δὲν ἐφαίνοντο ἀκατάστατοι. Ἐν τῷ συμπλέγματι τοῦ Λαοκόοντος ὁ δυστυχὴς σφίγγει τὰς σπείρας διότι εἶνε ξένα κινδυνώδη σώματα, ἀλλ' ὁ Νεοπτόλεμος πῶς θ' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῶν ἰδίων μελῶν; Προτιμῶ διὰ ταῦτα νὰ θεωρήσω τούτον ὡς τὸν βασιλέα τῶν ἐν Θράκῃ Ἡδωνῶν Λυκούργον, οὗ τὸν ἐν Ἰλιάδι (9) μῦθον μετέλλαξεν ἡ ἀλεξανδρινὴ ποίησις συμφῶνως τῇ μεταμορφηστικῇ αὐτῆς τάσει μεταβαλοῦσα τὴν Ἀμβροσίαν εἰς ἄμπελον ἀπὸ τῶν πλοκάμων τῆς ὁποίας μάτην ζητεῖ νὰ ἐκφύγῃ ὁ ὑπερφίαλος καὶ ἐρωτύλος Θρᾷξ. Ὁ Νόννος (10) διέσωσε τὴν ἀλλοίωσιν ταύτην τοῦ μύθου καὶ εἰκόνισε τὴν ἀγωνίαν τοῦ Λυκούργου διὰ τῶν ἐξῆς ὁραίων στίχων ἀποδιδόντων ἐπιτυχῶς τὴν ἐπὶ τοῦ θώρακος παράστασιν:

« Καὶ χλοεροῖς δεσμοῖσι κατὰσχετος ἄγριος ἀνὴρ
ἀρραγέων, ἀτίνακτος ἀλυκτοπέδῃσι πετήλων
ἀμφιπαγῆς ἀλάλαζεν ἀπειλέων Διονύσῳ·
οὐδὲ φυγεῖν σθένος εἶχε, μάτην δ' ἐτίνασσεν ἀνάγκη
οὐτιδαναῖς ἐλίκεσσι περίπλοκον ἀνθερεῶνα »

Αἱ διάφοροι φάσεις τοῦ ὁραίου μύθου ἀπησχόλησάν κατὰ τοὺς ἀλεξανδρινοὺς χρόνους παντὸς εἶδους καλλιτέχνας (11) καὶ δὲν φαίνεται ἄτοπος ἐνταῦθα ὁ μῦθος.

Οὐχ ἥττον σημειούμεθα ὅτι ὁ κ. Mowat ἀναγνωρίζει ἐνταῦθα τὸν Ἑγκέλαδον βραχοβολοῦντα τὴν Παλλάδα· ἀλλὰ τὸ κῶρος τοῦ εἰπόντος πείθει μᾶλλον τῆς παραστάσεως.

1 β. Ἡ ἐτέρα ὕψις παριστᾷ κατὰ μέτωπον ἄρμα τέθριππον, εὗ ἐπιβαίνει ἡ Νίκη ὅπισθεν ἐπλίτου ἐν στεφανοῖ. Οὗτος τῇ δεξιᾷ

προτείνει περικεφαλαίαν, τῇ δ' ἀριστερᾷ κρατεῖ ἀσπίδα καὶ δόρυ. Ἐκατέρωθεν τρέχουσι δύο ὀπλῖται δαφνηφόροι. Ἀνὼ ἀναγινώσκεται ἐν ἡμικυκλίῳ ΒΑCΙΑΕΩC κάτω δ' ἐν εὐθείᾳ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Τὴν παράστασιν ἐρμηνεύει χωρίον τοῦ Παυσανίου (12) περὶ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀναθημάτων ὁμιλοῦντος: «Ἔστι δὲ καὶ τοῦ Κυρηναίου Κρατισθένους χαλκοῦν ἄρμα καὶ Νίκη τε ἐπιβέθηκε τοῦ ἄρματος καὶ αὐτὸς ὁ Κρατισθένης· δηλαδὴ μὲν δὴ ὅτι ἵππων γέγονεν αὐτῷ νίκη». Καὶ τὸ μετάλλιον τοῦτο φωρᾶται γέρας νικητοῦ ἐν ἀγῶνι ἄρματος.

* *

2α. Κεφαλὴ ἀριστερᾷ ἐστεφανωμένη. Κόμη βραχεῖα οὖλη, πυκνὴ καὶ παραγναθίδες. Φέρει θώρακα καὶ κρατεῖ τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἀσπίδα μικράν, τῇ δὲ δεξιᾷ προτείνει τὸ δόρυ. Ἐπὶ τῆς ἀσπίδος γυνὴ πτεροφόρος ἐλαύνει ἄρμα μετὰ δύο ἵππων· τῇ ἀριστερᾷ ἡνιοχεῖ τῇ δὲ δεξιᾷ κρατεῖ τι δυσδιάκριτον. Ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων τῶν μεταλλίων τούτων ἔχομεν οὐρανίας παραστάσεις προτιμῶ νᾶ θεωρήσω ταύτην ὡς τὴν Ἡώ.

2β. Ἡ ἐτέρα ὄψις παριστᾷ ἄνδρα ἐστεφανωμένον δεξιᾷ ἐν στάσει ἐπιθετικῇ διατρυπῶντα κάπρον δι' ἀκοντίου. Τὸ θηρίον στηρίζει τοὺς πόδας ἐπὶ τοῦ κυνηγοῦ ἐνῶ κύων ὁρμᾷ, δεξιόθεν κατερχόμενος κλιτύν. Ἐν ὀρθῇ γωνίᾳ ἀναγινώσκεται ΒΑCΙΑΕVC ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC.

* *

3α. Ἡ αὐτὴ ἀκριβῶς κεφαλὴ μετ' ὀλιγωτέρων ἰούλων. Ἐκεῖ (2α) φαίνονται τὰ νῶτα καὶ ἡ κεφαλὴ στρέφει ἐν κατατομῇ ἀριστερᾷ, ἐνταῦθα προτείνει τὸ στήθος ἄνευ ἐπώμου μανδύου, τὸ δὲ δόρυ κρατεῖ ἐστηριγμένον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ὡς ἐν πορείᾳ, ἐνῶ ἡ ἀσπίς καλύπτει τὸν ἀριστερόν. Ἐπὶ ταύτης ἐν μὲν τῷ μέσῳ δύο ἐπιτεθημέναι κεφαλαὶ ἀριστερᾷ, ὑπὲρ δὲ ταύτας ἔφιππος νεανίας τρέχων ἐν πολλῇ ὁρμῇ, ἐν ᾗ ἀντιπρόσωπος ὁρμᾷ κύων μέγας ἢ λέων. Ἡ τελευταία αὕτη παράστασις δύναται ν' ἀποδοθῇ, νομίζω, τῷ Ὠρίωνι. Αἱ σχετικαὶ τοῦ ἵππέως διαστάσεις πληροῦσι τοὺς σχηματικοὺς ὅρους τοῦ μεγίστου τῶν ἀστερισμῶν καὶ ἡ εὐστοχος τοῦ M. Κυνὸς θέσις ὡς πρὸς ἐκεῖνον ἐνισχύει τὴν γνώμην, μάλιστα δ' ἂν ἀναμνησθῶμεν ὅποιον ἐν τῇ αἰγυπτιακῇ χρονομετρίᾳ καὶ τῇ ἄλλῃ φυσιολατρικῇ τῶν Αἰγυπτίων συμβολικῇ διεδραμά-

τισε πρόσωπον ἐλαμπρότατος τῶν ἀπλανῶν. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσπίδος διπλῇ κεφαλῇ ἂν δὲν συμβολίζῃ τοὺς Διοσκούρους, πιθανῶς ν' ἀναφέρεται εἰς τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡρωδιανοῦ ὅτι ὁ Καρακάλλας εἶχεν ἰδρύσει ἀγάλματα δικέφαλα, ὧν ἡ μία τῶν κεφαλῶν ἦν ἡ ἰδική του ἢ δ' ἑτέρα ἡ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Ἐπὶ τοῦ θώρακος κατὰ τὸ στέρνον παριστᾶται ἡ Μέδουσα, ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ θώρακος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰς τὸ περίφημον μωσαϊκὸν τῆς ἐν Ἰσσοῦ μάχης. Ἡ ὁμοιότης τῶν δύο θωράκων, ὁ γενικὸς χαρακτήρ τῶν μεταλλίων καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Σουετονίου (13) ὅτι ὁ Καλλιγούλας ἐφόρει τὸν θώρακα τοῦ μακεδόνα κατακτητοῦ, ὃν εἶχεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τάφου του, παρέχουσι τὴν ὑποψίαν μὴ ὁ μὲν τοῦ μωσαϊκοῦ καλλιτέχνης ἔσχε πρότυπον τὸν θώρακα ἐνεῖνον ἐν Ρώμῃ, ὁ δὲ τῶν μεταλλίων συντάκτης τὸ μωσαϊκὸν ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον τῇ ὑποδείξει τοῦ Καρακάλλα. Ὅπως δὴποτε ὁ περὶ τῆς «δεινῆς τε σμερδνῆς τε» τῆς Γοργόνης κεφαλῆς μῦθος ἀρμόζων ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ ὅποιον ἢ ἀντιμετωπίσῃ ὁ ἐχθρὸς κατέστησε τὴν παράστασιν οὐχὶ σπανίαν ἐπὶ τῶν θωράκων.

Ὁ κ. Mowat ἐρμηνεύει ὅτι ἐθεωρήσαμεν Ὡρίωνα ὡς ὑπόμνησιν τοῦ κυνηγητικοῦ ἄθλου τοῦ Καρακάλλα (14) ὅσον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε κατορθώσει (15). Ἄλλ' ἐνῶ οὐδέτερον τῶν βιογραφικῶν τούτων χωρίων ἀναφέρει τὸν κυνηγὸν ἔριππον, ἡ καθολικὴ τοῦ ἱππέως μορφή δὲν φαίνεται δικαιολογοῦσα τὸν ταῦτισμόν.

ΒΒ. Ἡ ἑτέρα ὄψις παριστᾷ ἄνδρα φέροντα τὸ βασιλικὸν διάδημα, κάθεται δὲ δεξιᾷ γυμνὸς μέχρις ὀσφύος καὶ στηρίζεται διὰ τῆς δεξιᾶς ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῇ δὲ ἀριστερᾷ κρατεῖ κατὰ τὰ γόνατα τὸ ἐνδυμα. Ἐνώπιόν του ἡ Νίκη μειδιῶσα τῇ ταίνει περικεφαλαίαν, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς κρατεῖ ἀσπίδα καλύπτουσαν τοὺς πόδας τῆς. Ἐπὶ ταύτης γυμνὸς καὶ μόνον κράνος φέρων ἀνὴρ καταβάλλει δυσδιάκριτον ζῆον ἔτοιμος νὰ κατενέγκῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ρόπαλον. Ὑποθέτω ὅτι πρόκειται ὁ φόνος τοῦ Μινωταύρου.

Οὐδεμίᾳ ἀμφιβολίᾳ ὅτι ἐπὶ τῶν δύο ταύτων μεταλλίων παριστᾶται ὁ Καρακάλλας (2α, 3α). Ἡ καθολικὴ τῆς σειρᾶς ἀποφίς καταγγέλλει ὅτι τὰ μέταλλα εἶνε ρωμαϊκὰ εἰς μνήμην τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Ἐπὶ τίνι ἀφορμῇ καὶ σκοπῷ ἐξεδόθησαν θὰ διερευνήσωμεν κατωτέρω. Οὐδόλως ὁμως παραδοξὸς ἡ τοιαύτη ἐκδοσις, ὅχι μόνον

διότι ἡ πρὸς τὸν ἰδρυτὴν τῆς πτολεμαϊκῆς μητροπόλεως λατρεία μέχρι σήμερον διατηρεῖται ἀκμαία, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχομεν ἐκ τῆς ἱστορίας δύο ρωμαίους αὐτοκράτορας ἀληθῆ ἀλεξανδρομανίαν παθόντας.

Ἡ μανιακὴ λατρεία τοῦ Καρακάλλα πρὸς τὸν Μ. Ἀλέξανδρον βεβαιοῦται ὑπὸ πολλῶν συγγραφικῶν μαρτυριῶν. «Εἶχεν ὄπλα καὶ ἀγγεῖα καὶ σκεύη ὅμοια τοῖς ἐκείνου. Συνεκρότησεν ἐκ 16 χιλ. Μακεδόνων τὴν «φάλαγγα τοῦ Ἀλεξάνδρου» ἣν ὥπλισε μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ὅπως ἦσαν ὥπλισμένοι οἱ συμπολεμηταὶ τοῦ δορυκτῆτορος, εἰς δὲ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς ἔδωκε τὰ ὀνόματα τῶν στρατηγῶν ἐκείνου.» Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ ὁ πολὺς Μowat τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐλληνικῶν ὀνομάτων παρὰ Ρωμαίοις. Ἀπῆλθει νὰ καλῆται Ἀλέξανδρος τῆς Ἀνατολῆς, ἔγραψε δὲ ποτε εἰς τὴν Σύγκλητον ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰσηλθὲν εἰς τὸ ἰδικόν του σῶμα διὰ νὰ μείνῃ ἐν αὐτῇ ἐπὶ μακρόν (16). Εἰς πάσας τὰς πόλεις ἱδρυσεν ἀγάλματα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ μάλιστα τὰς πλατείας τῆς Ρώμης, τοὺς ναοὺς καὶ τὸ Καπιτώλιον αὐτό. Παρὰ τὴν φρικώδη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σφαγὴν μυθικῶς πομπῶδες ἐτέλεσε τὸ προσκύνημα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἥρωος, ἐφ' οὗ καὶ κατέθηκε τὸ ἐγχειρίδιον δι' οὗ ἐπλήξε τὸν ἀδελφόν του Γέτταν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς τῶν Ἰουλίας Δόμνας. Καίτοι δ' ἐμίσει ταύτην, ἵνα ὅμως μιμηθῇ τὴν πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα στοργὴν ἐκείνου μεγάλως ἐτίμα καὶ ἀπῆλθει νὰ τιμῶσι ταύτην, ὥς μαρτυρεῖ Δίων ὁ Κάσσιος.

Ἄλλ' ὀριστικὴν ἔχομεν πληροφορίαν τὴν ἐξῆς: ὁ Robert Mowat ἐμελέτησεν ἐσχάτως (17) σειρὰν χαλκίνων μικρῶν μεταλλίων φερόντων τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Καρακάλλα καὶ ἄλλων διαδόχων αὐτοῦ ἅψ' ἑνός, ἅψ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ὑπὸ τοῦ **Κοινοῦ τῶν Μακεδόνων** ἐν διαφόροις τῆς Θράκης, Μακεδονίας, καὶ Μικρασίας πόλεσιν (18) ἀπονομῆς τούτων τοῖς νικηταῖς ἀγώνων εἰς τιμὴν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Δὲν ἔχομεν δὲ προγενέστερα τοῦ Καρακάλλα τοιαῦτα μετάλλια ἀλλὰ μεταγενέστερα μόνον, ἐκ τούτου δὲ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἰδρυτὴς τῶν ἀλεξανδρείων τούτων ἐγένετο ὁ Καρακάλλας. Καίτοι πλέον: ὁ διάσημος νομισματολόγος, συγκρίνων τὰ χάλκινα ταῦτα μετάλλια πρὸς τὰ τρία τοῦ θησαυροῦ τῆς Ταρσοῦ συγγενῇ πρὸς τὰ ὑπ' ὄψει ἡμῶν, καταντᾷ νὰ συμπεράνῃ ὅτι τὰ χρυσᾶ

ἐκεῖνα μετάλλια ἦσαν βραβεῖα ἀγώνων εἰς τιμὴν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Διέφυγε μάλιστα τὴν πολυμάθειαν τοῦ διαπρεποῦς Γαλάτου ἡ μαρτυρία τῆς Λαμπρίδου (19) ὅτι ὁ Σεδῆρος, ὅτινι ἀποδίδει τὸν ταρσηνὸν θησαυρὸν, ἐξέδωκε μετάλλια ἐφ' ὧν παρέστησεν ἑαυτὸν ἐν στάσει καὶ περιβολῇ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. «*Alexandri habitu nummos plurimos figuravit : et quidem electeos aliquantos sed plurimos tamen aureos*»

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι σεμνοτέραν τοῦ Καρακάλλα οὐχ ἦττον ὁμως ὑπερβολικὴν πρὸς τὸν Μ. Ἀλέξανδρον ἔτρεφε λατρείαν ὁ ὁμῶνυμος ἐκεῖνῳ Σεδῆρος γεννηθεὶς ἐν Φοινίκῃ ἐντὸς Ναοῦ τοῦ μακεδόνος κοσμοκράτορος, καθ' ἣν ἡμέραν εἶχεν ἐκεῖνος ἀποθάνει. Ἀλλ' ἡ τε φυσιογνωμία τινῶν προτομῶν καὶ ἡ ἔννοια ἄλλων παραστάσεων πείθουσιν ὅτι ἐκδότης τῶν πλείστων μεταλλίων ἐγένετο ὁ Καρακάλλας. Οὕτως ἐρμηνεύεται τὸ κυνήγιον τοῦ κάπρου (2β) καὶ τὸ τοῦ λέοντος παριστώμενον ἐπὶ δύο ταρσηνῶν μεταλλίων. Γινώσκωμεν πράγματι, παρὰ τοῦ Σπαρτιανοῦ (20) ὅτι ὁ Καρακάλλας οὐχὶ ἄπαξ ἀντιμετώπισεν ἐν Γαλατίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ κάπρους, ἐπολέμησε δὲ καὶ ποτε πρὸς λέοντα, περὶ δὲ τοῦ ἄθλου του τούτου συχνάκις ὠμίλει ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φίλους ἐπιστολαῖς του.

Παρὰ τοῦ Πλουτάρχου μαρτυροῦμεν (21) ὅτι ἐν τῇ ἐν Δελφοῖς ἱερῇ ὁ Λύσιππος μετὰ τοῦ Λεοχάρους ἐγλυψαν μαρμάρινον σύμπλεγμα παριστῶν τὸν Ἀλέξανδρον καταβάλλοντα λέοντα τῇ βοηθείᾳ τοῦ Κρατεροῦ. Καὶ ὁ Κούρσιος δὲ ἀναφέρει ὅτι ἐν Βαζαρίᾳ κατέβαλεν ὁ Μακεδὼν λέοντα ἀποποιηθεὶς τότε τὴν ἀριωγὴν τοῦ Λυσιμάχου, ἄλλοτε καταγαγόντος ὁμοίον ἄθλον. Ὅπως-δήποτε ὁ θεωρήσας ἑαυτὸν μετεμψύχωσιν τοῦ ἥρωος ἐκείνου Καρακάλλας καὶ καυχῆθεις ἐφ' ὁμοίῳ ἄθλῳ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραλίπη τοῦτον ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν μεταλλίων του.

••

4α. Κεφαλὴ γυναικὸς δεξιᾶ τὴν κόμην κρατεῖ στλεγγίς, τὸ δ' ὀπισθεν ἡμισυ καλύπτει πέπλος εὐρύς ἐνῷ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ, ἥς μόνῃ ἡ παλάμη φαίνεται, ἀνέχει μίαν πτυχὴν τίνα παριστᾷ ἀγνωσθῶ. Πιθανῶς ὁμως τὴν μητέρα τοῦ Καρακάλλα Δόμναν.

4β. Ἀξιόλογος εἶνε ἡ ἐτέρα ὄψις ἐφ' ἥς παρὰστάσις ἀπαντῶσα εἰς τρία ἄλλα μετάλλια τοῦ θησαυροῦ. Θαλάσσιος κένταυ-

ρος κρατεῖ τῇ δεξιᾷ τρίαιναν στηριζομένην ἐπὶ τοῦ ὤμου τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀνδρικὸν πέος. (22)

Ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ δράκοντος κάθηται γυνὴ γυμνὴ μέχρις ὀσφύος, τῇ ἀριστερᾷ συγκρατοῦσα ἡμελημένως ἐρριμμένην ἐπὶ τῶν γονάτων τὴν χλαῖναν. Ἐν δὲ τοῖς κύμασι τῆς θαλάσσης καλλιτεχνικώτατα ἐξεργασμένοις, διακρίνονται δύο ἰχθύς.

Εἰς ἐρμηνείαν τῆς παραστάσεως ταύτης ἀναμνησکوμαι χωρίου τινὸς τοῦ Ψευδοκαλλισθένους (23) ὅστις κατὰ τὸν Müller ἔγραψεν οὐχὶ τῆς ἰδίας φαντασίας πλάσματα ἀλλὰ κέντρωνας διηγηματικούς (centrones narrationes):

«Ἐξήτει δὲ (Ἀλέξανδρος) καὶ τὸ Στραπεῖον κατὰ τὸν αὐτῷ δοθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀμμωνος χρησμὸν εἰπόντος αὐτῷ.

ὦ βασιλεῦ, σοὶ Φοῖβος ὁ μυλόκαρως ἀγορεύει
εἴ γε θέλεις αἰῶσιν ἀγηράτοισι νεάζειν
κτίζῃ πόλιν περίφημον ὑπὲρ Πρωτηΐδα νῆσον
ἧς δαίμων προκάθηται πλουτωνεῖος ἀνάσσει
πενταλόφοις κορυφαῖς ἀτέρμονα κόσμον ἐλίσσει» (24)

Ἐξήτει οὖν ὁ Ἀλέξανδρος τὸν πάντα δεχόμενον θεόν. Καὶ δὴ ποιήσας μέγιστον θωμὸν ἀντικρὺς τοῦ ἱεροῦ, ὃ νῦν καλεῖται βωμὸς Ἀλεξάνδρου, πολυτελῆ θυσίαν ἐπετέλεσεν... Αἵφνης δὲ μέγιστος αἰτὸς καταπτῖς, ἤρπασε τὰ σπλάγχνα τοῦ ἱεροῦ καὶ διὰ τοῦ ἀέρος ἐφέρετο καὶ ἀφῆκεν αὐτὰ ἐπὶ τινος θωμοῦ.

Κατασκοπήσας δὲ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν τόπον καὶ παραγερόμενος ἐν τάχει, εἶδε τὰ σπλάγχνα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ κείμενα καὶ σηκὸν καὶ ξόανον ἔνδον προκαθεζόμενον καὶ τῇ δεξιᾷ χειρὶ κομίζον θηρίον πολύμορφον τῇ δ' εὐωνύμῳ σκῆπτρόν τι κατέχον καὶ παρῆσθηκει τῷ ξόανῳ κόρης ἀγαλμα μέγιστον.

Ἐπυνθάνετο οὖν τῶν ἐκεῖσε κατοικούντων τίς ἄρα ὁ ἐνταῦθα θεὸς τυγχάνει; οἱ δὲ ἔφασαν μὴ εἰδέναι μὲν, παρειληφέναι δὲ ὑπὸ τῶν προπατέρων, Διὸς καὶ Ἥρας ἱερὸν εἶναι· ἐν ᾧ καὶ τοὺς ὀδελίσκους ἐθεάσατο τοὺς μέχρι τοῦ νῦν κειμένους ἐν τῷ Στραπεῖῳ, ἔξω τοῦ περιβόλου τοῦ νῦν κειμένου ἐν οἷς ἦν κεχαραγμένα γράμματα ἱερογλυφικὰ περιέχοντα οὕτως:

«Τὸ μὲν γῆρας αὐτῆς τῆς πόλεως..... καλλίναιος, ὑπερφέρουσα πλῆθει ὄχλων πολλῶν, ἀέρος εὐκρασίας ὑπερβάλλουσα· ἐγὼ δὲ

προστάτης ταύτης γενήσομαι ὅπως μὴ τὰ χαλεπὰ τελέως ἂν ἐπι-
μείνῃ ἢ λιμὸς ἢ σεισμός ἀλλ' ὥς ἐν ὀνείρῳ διαδραμοῦνται τὴν
πόλιν. **Πολλοὶ δὲ βασιλεῖς ἤξουσιν εἰς αὐτήν, οὐ πολε-
μήσοντες ἀλλὰ** προσκυνῆσαι βουλόμενοι. Σὺ δὲ ἀποθεωθείς
προσκυνηθήσῃ νεκρὸς καὶ δῶρα λήψῃ ἐκ πολλῶν καὶ θανῶν
καὶ μὴ θανῶν. Τάφον γὰρ ἔξεις αὐτὴν ἣν κτίζεις πόλιν».

Ὡς βλέπομεν οὐ μόνον ἡ παράστασις ἐρμηνεύεται ἀλλὰ καὶ
τῆς ἐπιγραφῆς τῶν ὀβελίσκων τὴν πλήρωσιν ἐπετέλεσεν ὁ Καρα-
κάλλας.

Ὁ κ. Mowat θεωρεῖ τὸν δράκοντα τοῦτον φέροντα τὴν Θέ-
τιδα, δικαιολογεῖ δὲ τὴν παράστασιν ταύτην ἐπὶ τοιοῦτου μεταλ-
λίου ἐκ τῆς φημολογουμένης καταγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ
μητρὸς ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέως σχόντος μητέρα τὴν νηρηΐδα Θέτιδα
παιδαγωγὸν δὲ τὸν κένταυρον Χείρωνα. Ἐπιτραπήτω ὁμοῦς
ἡμῖν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ Χείρων δὲν ἦτο θαλάσσιος κέν-
ταυρος, ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ἡ μήτηρ ἐπιβαίνουσα τοῦ παιδα-
γωγοῦ, οὔτε ὁ συνδυασμὸς τῶν στοιχείων τῆς παραστάσεως. Τοῦ-
ναντίον δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κοπέντα τὰ μετάλλια χάριν τοῦ κτί-
στου τῆς πόλεως δικαιολογοῦσι τὴν ἀναπαράστασιν μύθου αὐτὴν
τὴν κτίσιν τῆς πόλεως πραγματευομένου. Τὸ μὲν χωρίον τοῦ
Ψευδοκαλλισθένους παρέχει τὰ στοιχεῖα τῆς παραστάσεως, ἡ δ'
ἐκφρασις τοῦ χρησμοῦ «**ἐλίσσω**ν κόσμον πενταλόφοις κορυφαῖς»
ἐρμηνεύει τὸ ὀφιοειδὲς τοῦ σώματος τοῦ τέρατος καὶ ὑπομιμνή-
σκει τὴν ἐπὶ πέντε λόφων κτίσιν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐνῶ συγχρό-
νως ἡ πέριξ θάλασσα εὐστόχως βρέχει τὸν Πλουτώνειον τοῦ χρη-
σμοῦ δαίμονα.

* *

Μετάλλια χήρας Κ. Συναδινού.

1α. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου μετὰ κράνους ἀριστερᾶ. Ὁ λόφος
συνδέεται διὰ πτερωτῆς Σφιγγός. Ἐπὶ τοῦ κράνους παριστᾶται
ἡ Εὐρώπη ἐπιβαίνουσα τοῦ ταύρου.

1β. Ἡ ἑτέρα ὄψις παριστᾶ τὸν ἥρωα ἐφιππον ἀκοντίζοντα
Πέρσῃν κατακείμενον καὶ ἱκετεύοντα ὑπὲρ τῆς ζωῆς του. Πέριξ:
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

* *

2α. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου πρὸς τὰριστερά, φέρει κέρας τοῦ

Ἄμμωνος καὶ τὸ βασιλικὸν διάδημα. Ἡ ἐκτέλεσις εἶνε θαυμασία, καὶ ἰδίᾳ τῆς κόμης. Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ, ἀλλ' ἐρριμμένη μᾶλλον πρὸς τὰ ὀπίσω, ἅπαντᾶ καὶ εἰς ἕτερον τῆς σειρᾶς μετάλλιον (25). Κατ' ἀμφοτέρως βλέπομεν εἰς τὸν λαίμῳ. πτυχὴν ἀσχημίζουσιν τὴν εἰκόνα ἐν τῇ φωτογραφίᾳ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπὶ τοῦ μεταλλίου, ἐρμηνευομένην δέ, νομίζομεν, διὰ τῆς περιλαλήτου ἐκείνης κλίσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τᾶριστερά· ἂν δὲ δὲν σημειῶται εἰς τὸ ταρσηνὸν μετάλλιον (2α) τοῦτο καὶ ἐνισχύει τὴν ἐρμηνείαν, διότι ἐκεῖ τὸ δεξιὸν τοῦ λαίμου πρέπει νὰ ᾔηνε τεταμένον διὰ τὴν κλίσιν ἀκριβῶς ταύτην.

2β. Ἡ ἑτέρα ὄψις παριστᾷ κυνήγιον· κάπρου ὁμοίον τῇ ἀνωτέρῳ (Κύτικα 2β) προφανῶς ὅμως ἄλλης μήτρας. Ἐκεῖ ἐλλείπει τὸ δένδρον καὶ ὁ κάτω κύων, ὁ δὲ ἄνω ὀρμᾷ ὀριζοντιώτερον, ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ κυνηγοῦ πολὺ φυσικώτερον ἀτενίζει τὸ ἐπικείμενον θηρίον.

Ἀλλὰ καὶ αἱ γραμμαὶ τῶν λέξεων ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ καίτοι τέμνονται κατ' ἀμφοτέρα ὀρθογωνικῶς συναντῶνται ὅμως διαφόρως παρ' ἑκατέρῳ.

* *

Μετάλλια χήρας Στ. Βίγνα.

1α. Ἡ αὐτὴ κεφαλὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου μετὰ τοῦ κράνους καὶ ἐν Συναδινῷ 1α, τὸ μετάλλιον ὅμως εἶνε μεγαλείτερον.

1β. Ἡ ἑτέρα ὄψις παριστᾷ τρόπαιον δεξιᾷ. Εἰς τὴν θάσιν τοῦ δέσμοιοι κατὰκινεῖται ὀπλίτης καὶ γυνή, ἀριστερᾷ δὲ ἡ Νίκη ἀκουμβᾷ τὰς χεῖρας ἐπὶ ἀσπίδος κρατουμένης ὑψηλὰ ὑπὸ ἔρωτος. Τὸν ἀριστερὸν πόδα ἔχει ὑψηλότερον στηριζόμενον ἐπὶ σκίμποδος. Ἐπὶ τῆς ἀσπίδος δύο γυμνοὶ, πιθανῶς ἀγωνισταί. Πέριξ ἐν σχήματι Π ἀναγινώσκεται ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. Ἄξιον σημειώσεως ὅτι οἱ Μακεδόνες οὐδέποτε ἔστησαν τρόπαιον. Ὁ Πausanias λέγει (26) «οὐ γάρ τι Μακεδόσιν ἱστάναι τρόπαια ἦν νενομισμένον... Ἀλέξανδρος οὐτ' ἐπὶ Δαρείῳ ἔστησεν οὔτε ἐπὶ ταῖς ἰνδικαῖς νίκαις, ὥς οὐδὲ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ποτὲ». Ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τοῦλάχιστον τὸ μετάλλιον τοῦτο δὲν ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ τῶν Μακεδόνων καὶ ὅτι κατεσκευάσθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

* *

2α. Τὸ μικρότερον τῶν μεταλλίων τῆς σειρᾶς. Κεφαλὴ γυ-

ναϊκὸς ἀριστερᾷ ἐστεφανωμένη. Πρὸ αὐτῆς κλάδος ἐλαίας. Τίς αὕτη ἀγνοῶ, πάντως ὅμως ἡ σύζυγος ἢ ἡ μήτηρ τοῦ ἐκδόντος τὸ μετάλλιον βασιλέως.

2β. Ἡ ἐτέρα ὄψις ταύτῃ τῇ 36 Κύτικα.

* * *

3α. Ἡ αὕτῃ κερασφόρος κεφαλὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐν 2α Συναδ.

3β. Ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως ἀναγινώσκομεν ἄνω μὲν ΒΑCΙΛΕΩΝ κάτω δὲ ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ἐν τῷ μέσῳ ἵππος ἀριστερᾷ, ἐκατέρωθεν τούτου δύο ὀπλῖται καὶ πρὸ τοῦ εὐγενοῦς ζώου ἀνὴρ γυμνὸς καθήμενος ἐπὶ **στατοῦ** θώρακος ἢ **σταδίου** (27) καὶ παρὰ τοῦτον κράνος. Ὁ ἀνὴρ τῇ δεξιᾷ κρατεῖ ρόπαλον ἢ σκῆπτρον. Ὑποθέτω ὅτι ἂν τὸ **Φιλιππων** ἐνταῦθα δὲν εἶνε ἐπιθετικῶς, λίαν πιθανῶς ὑπαινίσσεται τὸν πατέρα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου μετὰ τοῦ ὁμωνύμου ἐκείνῳ διαδόχῳ καὶ πατρὸς τοῦ Περσέως.

* * *

Μετάλλια ἱατροῦ Eddé.

(Ταῦτα ἐμελέτησε καὶ ὁ κ. Mowat.)

1α. Τὸ ὠραιότατον ἀναμφισβητήτως τῶν μεταλλίων πάντων τῆς σειρᾶς. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου δεξιᾷ μετὰ κράνους ἔχοντος τὸν λόφον ἡρμωσμένον δι' ὀξείας ἐξοχῆς καὶ ἀκτινωτόν. Κρατεῖ ἀριστερᾷ ἀσπίδα. Ἐπὶ τοῦ θώρακος παριστᾷται ὁ Ἀλέξανδρος καθήμενος ὡς Ζεὺς, κρατεῖ τῇ δεξιᾷ τὸ σκῆπτρον καὶ τῇ ἀριστερᾷ τὸν κεραυνόν, ἐνῶ ἡ ἀσπίς εἶνε δεξιᾷ τῶν ποδῶν. Ὁ θεὸς στεφανοῦται δεξιᾷ μὲν ὑπ' ἀνδρὸς ἀριστερᾷ δ' ὑπὸ τῆς Νίκης.

Ὁ κ. Mowat ἀμφοτέρως θεωρεῖ γυναικῆς, τὴν μὲν Ἀρετὴν τὴν δὲ Νίκην, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τι χωρίον τοῦ Ἀθηναίου (28) περιγράφοντος ἄγαλμα τῆς Ἀρετῆς ἐστεφανωμένης παρὰ τοὺς ἀνδριάντας Ἀλεξάνδρου καὶ Πτολεμαίου Σωτήρος.

Τολμῶμεν ὁμῶς νὰ νομίζωμεν ὅτι πρόκειται ὁ Ἀλέξανδρος ὡς Ζεὺς, ἵσως δὲ ὁ ἀνὴρ ὑπαινίσσεται αὐτὸν τὸν ἐκδότην τῶν μεταλλίων στεφανοῦντα τὸν ἥρωα. Ἡ ἀποθέσις αὕτη δὲν εἶνε ἀπίθανος ἀφοῦ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν βιογράφων του εἶχεν ἀπαιτήσῃ ζῶν νὰ θεωρῇται θεὸς καὶ διητᾶτο πολλὰκις ἐν περιβολῇ καὶ στάσει θεῖα (29). Ἀλλ' ὅ,τι ἐξαίρει τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου εἶνε ἡ τοῦ κράνους κόσμησις. Ἐνδεκα ὄλοι πολεμῆται

ἔφιπποι καὶ πεζοί. Δύο ἵππεῖς ἐν τῇ μέσῃ ὁρμοῦσι κατ' ἀλλήλων, πέριξ δ' αὐτῶν ἄλλοι ἐπιτίθενται καὶ ἄλλοι φεύγουσιν. Εἰς τῶν πεζῶν σείρει ἀπὸ τῆς κόμης ἵππέα πρὸς τὰ ὀπίσω, ὃν ζητεῖ νὰ καταρρίψῃ, ἐνῶ συγχρόνως διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς ἀπειλεῖ νὰ διατρήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ δόρατος. Αἱ σκηναὶ αὗται λίαν εὐκρινεῖς εἰς γυμνὸν ὀφθαλμὸν λίαν συγκεχυμένως ἀπεδόθησαν ὑπὸ τῆς φωτογραφίας· ἡ παράστασις τῆς μάχης δὲν εἶνε πρωτότυπος. Ἀπαντᾷ ἐπὶ λιθίνου ἀναγλύφου (30) εἰς δ' ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀσία κρατοῦσι δίσκον παριστῶντα μάχην τοιαύτης οἰκονομίας. Ὑπ' αὐτὸν ἀναγινώσκεται:

Ἡ ἐπὶ πᾶσι μάχῃ
τρίτῃ πρὸς Δαρεῖ-
ον γενομένη
ἐν Ἀρβήλοις (31)

Κατὰ τὸ περιθώριον ἄνω ἀναγινώσκεται:

Ἐπτηξαν βασιλῆες ἐμὸν δόρυ, ἔθνεά τε αὐτῶν
ὅσσα πέριξ γαίης ὠκεανὸς νέμεται.

κάτω δέ:

Εἰμὶ δ' ἀφ' Ἡρακλέος, Διὸς ἔκγονος υἱὸς Φιλίππου,
Αἰακηδῶν γενεῆς, μητρὸς Ὀλυμπιάδος

Αἱ δύο αὗται παραστάσεις μαχῶν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ συσχετισθῶσιν, οὐδὲ νὰ θεωρηθῇ ὁ καλλιτέχνης τοῦ μεταλλίου ἐντελῶς ἀγνοήσας τὸ μαρμαρίνον ἀνάγλυφον (ἴδε εἰκόνα).

Ἡ ἐξαισία τοῦ λεπτουργήματος τούτου σύλληψις καὶ ἐκτέλεσις καταγγέλλει τόσον ὑπὲρ τοῦ ἥρωος Μακεδόνος ἐνθουσιασμόν, ἢ δ' ὅλη τοῦ μεταλλίου ἐκατέρωθεν μελέτη ἐπιδεικνύει τόσον βαθὺ ὑπὲρ ἐκείνου τὸ αἶσθημα, ὥστε ἐξεγείρεται ἡ συνείδησις ἡμῶν ὅταν τόση ἔμπνευσις ἐνθους καὶ εὐστοχος ἱστορικῶς, τόση δ' ἀρχαιοπρεπὴς τοῦ καλλιτεχνήματος σύνθεσις ἀπεδόθῃ ἀδασανίστως εἰς κακοήθη κιβδηλοποιῶν σοφίαν.

13. Πράγματι· ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὀψεως παριστᾶται ὀρθία ἡ Παλλὰς καὶ δεξιᾷ, φέρει τὸν ποδῆρην χιτῶνα, τὴν αἰγίδα, κρᾶνος ἐπὶ κεφαλῆς, τῇ ἀριστερᾷ κρατεῖ πρὸς τὰ κάτω τὸ δόρυ, τῇ δὲ δεξιᾷ προτείνει κρᾶνος· πρὸ τῶν ποδῶν τῆς συνεσπειρωμένος ὁ ὄφας κάμπτει τὴν κεφαλὴν γαῦρον ὡς φρουρὸς ἄγρυπνος (32)

ἐνῷ ἔπισθεν ὑφοῦ·αι βωμὸς λιθωντοῦ ἐφ' οὗ κάθηται γλαυξ.
'Επὶ τοῦ κορμοῦ τοῦ βωμοῦ ἀναγινώσκεται :

ΟΔΥΜ

ΠΙΑ

ΔΟC

'Αριστερᾷ δὲ τούτου ὑφοῦται καλλικλαδὸς ἡ ἐλαία.

'Η λέξις **Ὀλυμπιάδος** προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὐ μόνον διότι ἐλλείπει ἀριθμητικὴ τις συμπλήρωσις, ἀλλὰ καὶ διότι μανθάνομεν παρὰ τοῦ Κουρσίου (33 ὅτι ὅταν, μετὰ τὴν φρικώδη ἐκείνην ἄλωσιν τῶν Ἰνδικῶν Ὀξυδράκων, τὸν ἔσχατον διέτρεξεν ὁ Ἀλέξανδρος πληγυθεὶς κίνδυνον, ὁ δὲ ἰατρός του Κριτόβουλος δὲν ἀπέκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀπελπιστικὴν του θέσιν. ὁ ἥρωας ἡμιθανὴς εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν ἀρίστους : « Ἐπὶ τέλους ἰδοὺ ἡ περίστικσις νὰ σᾶς ἀποκαλύψῃ ὅτι κατ' ἐμαυτὸν ἐσχεδίασα ἀπὸ μακροῦ : μάθετε ὅτι ἡ μεγίστη ἀμειδίη τῶν ἄλλων μου καὶ τῶν νικῶν μου τὸ γέρας θὰ εἶνε ν' ἀποθεωθῇ ἡ μήτηρ μου Ὀλυμπιάς μετὰ θάνατον. Θὰ τὸ πράξω ἂν ἐπιζήσω, ἀλλ' ἂν προαποθάνω ταύτης μὴ λησμονῇτε ὅτι σᾶς τὸ διέταξα »

Οὐδαμῶς διστάζω νὰ ἴδω ἐν τῇ ὥραίᾳ ταύτῃ παρυστάσει τοῦ μεταλλίου τὴν πλήρωσιν τοῦ διακαεστάτου πόθου τοῦ φιλοστόργου κοσμοκράτορος. Ἀξιοσημείωτος δὲ ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότης τῆς μορφῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἐνταῦθα πρὸς τὸ ἐν τῇ Βαρβακείῳ ἀνακαλυφθέντι πρό τινων ἐτῶν ἀγάλματι τῆς Θεοῦ.

Ὁ κ. Mowat θετικῶς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐπιγραφὴ δέον ν' ἀναγνωσθῇ : **ὈΛΥΜΠΙΑΔΟΣ!** ν' ἀνενεχθῇ δὲ εἰς τὴν ἀκτιακὴν ἐποχὴν (2 Σεπτ. 723 ἀ.κτ. Ρ) καὶ νὰ θεωρηθῇ τὸ μετάλλιον συμπύκτων τῇ διαδοχῇ Γορδιανοῦ Γ'. ὑπὸ Φιλίππου τοῦ αὐτοκράτορος. Τὴν γνώμην του ταύτην ὁ διαπρεπὴς νομισματολόγος νομίζει ἐνισχυομένην ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῶν μεταλλίων τούτων πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ τῶν Μακεδόνων ἐκδομένα, ὧν πολλὰ χρονολογοῦνται ὁμοίως.

Καίτοι ὁ κ. Mowat εἶνε νομισματολογικὴ αὐθεντία, ἡμεῖς δὲ οὔτε ἐρασιτέχναι ποτὲ ὑπῆρξαμεν τῆς πολυδαίδαλου ταύτης ἀρχαιολογικῆς σπουδῆς, τολμῶμεν ὅμως νὰ νομίζωμεν ὅτι δὲν πρόκειται χρονολογικὴ ἀναγραφή.

Ἄν, πράγματι, τὸ μετάλλιον τοῦτο ἀναφερόμενον εἰς τινὰ τῶν ἐντελῶς ἄλλης ἐκδόσεως καὶ συστάσεως χαλκῶν μεταλλίων τοῦ Κοινοῦ τῶν Μακεδόνων, πρέπει νὰ θεωρηθῇ κεχρονολογημένον, διὰ τὴν νὰ μὴ κριθῇ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς αὐτὰ ταῦτα τὰ μετάλλια τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ, οἷς καὶ ἀνήκει, καὶ ὧν οὐδὲν ἀπολύτως φέρει χρονολογίαν: τοῦναντίον δὲ βωμός, καὶ δὲ ὄφις καὶ ἡ Ἀθηναῖα μετὰ τῶν συμδόλων τῆς ἀρμόζουσι παραστάσει ἀφιερωμένη τῇ τεθεωμένῃ Ὀλυμπιάδι.

Ἄξιον δὲ παρατηρήσεως ὅτι ἡ μνεία τῆς μητρὸς ἐν τούτῳ, ἡ τοῦ πατρὸς ἐν τῇ τῶν «Βασιλέων Φιλίππων» (3β Βίγνα) καὶ ἡ ἐν ἄλλοις ἀναγραφῇ τοῦ ἥρωος υἱοῦ των, φαίνεται, πολὺ φυσικὴ καὶ δεδικοιολογημένη. Ἐπὶ πλέον αὐτὸς δὲ κ. Mowat ἀναφέρων χρυσὸν νόμισμα, ἐν τῇ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου ἀποτεθειμένον, ἐφ' οὗ ἐκατέρωθεν ὄψεως ἔρποντος ἀναγινώσκεται ΟΛΥΜ ΠΙΑΔΟΣ πρὸτιμᾶ ν' ἀναγινώσκη τὸνομα τῆς μητρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου (34) δικαιολογῶν τὴν προτίμησιν διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως γυναικεῖαν κεφαλὴν. Εἰς ἐπίμετρον μνημονεύει καὶ ἄλλων νομισμάτων ἐφ' ὧν ἀναγινώσκειται OLYMPIAS REGINA. (35) Δὲν βλέπομεν ἄρα τὸν λόγον διὰ τὴν νὰ διχάσωμεν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ν' ἀναγινώσκωμεν: **Ὀλυμπία ὅος!** ἀντὶ **Ὀλυμπιάδος**.

* * *

2α. Κεφαλὴ γυναικὸς δεξιᾶ. Κεκρύφαλος περικλείει τὴν κόμην ἐνῷ κατέρχεται ἀπὸ τῆς κορυφῆς λεπτὸς πέπλος. Πρὸ τοῦ λαιμοῦ περιελιγμένος ὄφις. Ὑποθέτω ὅτι ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὴν εἰκόνα τῆς Ὀλυμπιάδος. Γνωστὸν ὅτι εὐρέθῃ ποτὲ ἐν τῇ κοιτῶνι ταύτης μέγας ὄφις. Κατὰ τινὰς ἐφιλοξενεῖτο τότε ἐν Πέλλῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Νεκτανεβώ. Ἡ γένεσις τοῦ Ἀλεξάνδρου, δι' ἣν αὐτὸς ὁ Φίλιππος διεμαρτύρετο, ἀπεδόθη τῇ εἰς ὄφιν μεταμορφωθέντι Δίῃ, κατ' ἄλλους δὲ τῇ Αἰγυπτίῳ ξένῳ. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἀμφοτέρω εἶνε ἀναλήθη, διότι ὁ μὲν Νεκτανεβώ διωχθεὶς ἐξ Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ Ὁχου εὗρε τὸν Ἀλέξανδρον ἐξαέτη, ἂν μετέβη εἰς Μακεδονίαν, αὐτὴ δὲ ἡ Ὀλυμπιάς θανόντος τοῦ Φιλίππου, ἔγραφε τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀποδεχομένην τὴν θείαν καταγωγὴν, παρακαλοῦσα νὰ «μὴ τὴν περιπλέξῃ εἰς ἔριδας πρὸς τὴν Ἥραν οὔτε νὰ τὴν ἐκθέσῃ εἰς τὴν ζηλότυπον μὴνιν τῆς θεοῦ.» Οἱ ἐκδόται τῶν μεταλλίων ὁμῶς φυσικώτατα ἐδέξαντο τὸν μῦθον χάριν τῆς

ἀποθεώσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἄλλως τε καὶ οἱ Μεσσήνιοι τὸ αὐτὸ εἶπον περὶ τοῦ Ἀριστομένους καὶ οἱ Σικιῶνιοι περὶ τοῦ Ἀριστοδήμου καὶ ὁ Γαλέριος Μαξιμιανὸς περὶ αὐτοῦ ἐδεδαίου καὶ τί λέγω; πάντες ἡμεῖς εἰς ὄφιν δὲν ἀναφέρομεν τὸ εὐτυχῶς πρόσκαιρον δῶρημα τῆς ζωῆς;

2β. Ἀθηνᾶ κατημένη ἀριστερᾷ ἐπὶ εὐθρόνου· τῇ δεξιᾷ προτείνει κύπελλον ἀφ' οὗ πίνει ὁ ὄφις συνεσπειρωμένος περὶ τὴν ἱερὰν ἐλαίαν. Καθέτως ἀναγινώσκεται δεξιᾷ μὲν ΒΑCΙΑΕΩC ἀριστερᾷ δὲ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς παράστασιν ὑπενθυμίζει ὁ κ. Mowat ἐπὶ νομίσματος τοῦ Μουσείου Ἀθηνῶν (36) καὶ ἐτέρου τοῦ Γέττα (37)

* * *

3α. Ἡ αὐτὴ τῆς Ὀλυμπιάδος κεφαλὴ καὶ ἐν 2α.

3β. Δράκων θαλάσσιος ἀριστερᾷ· ἐπὶ τούτου γυνὴ ὀρθία κλίνει τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἐμπρός, τῇ δεξιᾷ στηριζομένη ἐπὶ βράχου, τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀνέχουσα τὸν πέπλον. Ἐνώπιόν της εὖσωμος ἀνὴρ γυμνός, ὀρθίος ἐπὶ βράχου, τὴν μὲν δεξιὰν ἀκουμβᾷ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἐκείνης ὤμου, τῇ δ' ἀριστερᾷ κρατεῖ τι δυσδιάκριτον. Ὁ ἔρως ἐν ἀπόπτῃ κρατεῖ τὸ τόξον κάθετον, ρίψας ἤδη τὸ βέλος· ἡ ὥραία σύνθεσις παριστᾷ λίαν πιθανῶς τὸν μύθον τοῦ Περσέως, πιθανῶς ὁμῶς καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς Ἑρμιόνης ὑπὸ τοῦ Ἑρακλέους. Τὴν πρώτην ἐρμηνείαν δέχεται καὶ ὁ κ. Mowat εὐστόχως ὑπομινύσκων τὸ τοῦ Ἀριανοῦ (39) «Ἀλεξάνδρῳ δὲ φιλοτιμία ἦν πρὸς Περσέα καὶ Ἑρακλέα, ἀπὸ γένους τε ὄντι τοῦ ἀμφοῖν καὶ τι καὶ αὐτὸς τὴν γένεσιν τὴν ἑαυτοῦ εἰς Ἀμμιωνα ἀνέφερε καθάπερ οἱ μῦθοι τὴν Ἑρακλέους τε καὶ Περσέως εἰς Δία». Τὸ χωρίον ὁμῶς οὐδετέρων τῶν ἐρμηνειῶν φαίνεται προτιμῶν ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀποκλείει. Δι' ὃ τολμῶμεν νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν δευτέραν, πρῶτον μὲν διότι δὲν φαίνεται ἡ ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἀπεικόνισιν τῆς ἐλευθερώσεως τῆς Ἀνδρομέδας θάλασσα, δεύτερον δὲ διότι τὸ εἰς χεῖρας τοῦ σωτῆρος ἥρωος δυσδιάκριτον ἀντικείμενον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ νεμέα λεοντῆ, ἔπειτα δὲ διότι συνειθέστερον ὑπεμινύσκειτο ἡ πρὸς τὸν Ἑρακλέα συγγένεια τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥς καταγγέλλει καὶ τὸ ἐπίγραμμα τοῦ παριστῶντος τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην μαρμάρου (Eddé 1α)

Ἐν πάσῃ περιστάσει ἡ παριστωμένη φάσις τοῦ ἐπεισοδίου

εἶνε ἡ ἀπελευθέρωσις, τὸ θηρίον κατάκειται ἡττημένον καὶ ὁ ἥρως ἐδέχθη ἤδη τὸ βέλος τοῦ πτερωτοῦ θεϊσκού.

* * *

1α. Ἡ αὐτὴ καὶ ἐν **1α** Eddé κεφαλὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἦττον ὅμως τεχνικὴ καὶ μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐπὶ τοῦ κράνους ἀντὶ τῆς μάχης παριστᾶται ἀετός. Ὑποθέτω ὅτι ἡ παράστασις αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν παράδοσιν καθ' ἣν «ἐν Πέλλᾳ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος δύο ἀετοὶ ὤφθησαν καθήμενοι ἐπὶ τοῦ οἴκου τῆς Ὀλυμπιάδος». (39)

Ὁ κ. Mowat διαβλέπει τὴν ἀρπαγὴν τοῦ Γανυμήδους. Προστίθῃσι μάλιστα ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ θώρακος ἐνὸς τῶν μεταλλίων τῆς Ταρσοῦ ἡ αὐτὴ ἀπαντᾷ παράστασις, τὴν δὲ κοινότητα ταύτην θεωρεῖ δικαίως ἐνδεικτικὴν τῆς κοινότητος τῶν δύο θησαυρῶν καὶ κατὰ τὴν προέλευσίν των. Ἡ φωτογραφία ὅμως ἣν ἔχομεν ὑπ' ὄψει ἡμῶν δὲν ἀφίνει νὰ διακρίνωμεν τὸν ὠραῖον οἰνοχόον καὶ ἡ πρώτη ἡμῶν ἐρμηνεῖα φαίνεται ἡμῖν μάλλον ἐπίκαιρος.

Ὁ παρ' ἡμῖν ἀρχαιοπώλης κ. Ν. Τᾶνος ἐπέτρεψεν ἡμῖν τὴν ἀντιγραφὴν ὠραίου μωσαϊκοῦ παριστῶντος τὸ ἐρωτικὸν τοῦτο τοῦ Διὸς πραξικόπημα. Θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν ἐν προσεχεί τοῦ «Ἑλληνίου» τεύχει. Τό γε νῦν ἔχον ὅμως παρατηροῦμεν ὅτι ἐκεῖ παριστᾶται νεανίας λευχείμων, τὴν κεφαλὴν τοῦ ὀποῖου περιθέει φωτεινὴ στεφάνη. Κάθεται ὡς Χριστὸς ἐν σπηλαίῳ, ἐκατέρωθεν δὲ ἵστανται ἀνὰ εἰς ποιμὴν ὧν ὁ δεξιᾷ κρατεῖ διὰ σχοινίου κύνα, ὑπὲρ δ' αὐτὸν φαίνεται καθιπτάμενος ὁ ἀετός. Ἡ οἰκονομία αὕτη εἶνε ὅλως πρωτότυπος. Εὐτύχημα θὰ ἦτο ἂν εἶχομεν παράστασιν τῆς ἀρπαγῆς ἀνάλογον σχηματικῶς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ κράνους τοῦ μεταλλίου τούτου.

1β. Δράκων θαλάσσιος ἀκανθωτὸς πολὺ παραδόξου μορφῆς. Ἐπιβαίνει τούτου γυνὴ μέχρῃς ὀσφύος γυμνὴ, ἔχουσα τὴν ράχην ὁρατὴν καὶ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην τῇ δεξιᾷ κρατεῖ ἀντικείμενόν τι λύχνον, ἢ κύπελλον τρίπουν, τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀνέχει κρήδεμνον τὴν παράστασιν ταύτην ἀδυνατῶ νὰ ἐρμηνεύσω μετὰ θάρρους. Ὁ κ. Mowat θεωρεῖ τὴν Ἀνδρομέδαν ἀπαγομένην ὑπὸ τοῦ κήτους καὶ κρατοῦσαν εἰσέτι τὸ ἐξιλαστικὸν κύπελλον. Ἀγνοῶ ἂν ὑπάρχῃ τις ἔκδοσις τοῦ μύθου ἀναφέρουσα τοιαύτην ἀπαγωγὴν διότι τότε δυσχερῶς ἐρμηνεύεται ἡ ἐγκαιρος τοῦ Περσέως ἐμφά,

νισις. Ἡ σύνθεσις εἶνε ἀνωτέρα πάσης ἐπὶ μεταλλίου ἢ νομίσματος παραστάσεως· τὸ σχέδιον ἐνέχει προοπτικὴν διάταξιν ἀξιόλογον. Αἱ καμπύλαι κινήσεις τοῦ κήτους εἶνε ἀντάξιοι συγχρόνου παραστατικῆς οἰκονομίας· τοιοῦτος σχεδιαστὴς δὲν θὰ παρίστα τόσον ἥρεμον τοσοῦτον φρικώδη στιγμὴν. Ἡ κόρη κάθεται οἰκείως ἐπὶ τοῦ θηρίου.

Διὰ ταῦτα τολμῶ νὰ ὑποθέσω ὅτι πρόκειται μᾶλλον ἢ θαλασσία νύμφη Θέτις, μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως, αἰγυπτία θεότης καὶ αἰγυπτιακὸν φέρουσα ὄνομα, θεότης τῶν φάρων, ὅτε τὸ εἰς χεῖράς της ἀντικείμενον εἶνε λύχνος.

Οἱ Αἰδύες, λέγει ὁ βαρῶνος Ζάκ ἐν τῇ «Ἀστρονομικῇ Ἀναποκρίσει», ἐκάλουν τοὺς φάρους **τὰρ** ἢ **τόρ**, λέξις ἣτις σημαίνει ὕψος ἅμα καὶ πύργον. **Ἦς** σημαίνει πῦρ καὶ ἐν συνθέσει **τόρ-Ἦς** ἔδωκε τοῖς μὲν Ἑλλήσι τὸ **τόρρις** τοῖς δὲ Λατίνοις τὸ **turris**. Τοὺς φανοὺς τούτους ἐκτὸς τῆς πόλεως ὄντας, κυκλοτερεῖς καὶ ἐπὶ ὕψωματων ἐκάλουν **τέθ** ὅθεν καὶ ἡ νηρηΐς **Θέτις** οὐδὲν ἄλλο ὑποδηλοῖ ἢ πῦρ φωτίζον τοὺς πλοῖζομένους. (40)

* *

3α. Ὁμοία τῇ 1α Κύτις.

3β. Ὁμοία τῇ 4β Κύτις.

* *

6α. Ὁμοία τῇ 3α Κύτις.

6β. Ὁμοία ταῖς 4β Κύτις καὶ 5β Eddé.

* *

Τοιαῦται αἱ ἐπὶ τῶν μεταλλίων τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ παραστάσεις, ὧν τὴν μελέτην καὶ τὰς εἰκόνας πρῶτον ἠϋτύχησε τὸ «Ἑλληνιον» νὰ δημοσιεύσῃ. Ὑπάρχουσιν ὅμως γενικοὶ τινες χαρακτῆρες ἐν τε τῇ τεχνοτροπίᾳ καὶ τῇ συνθέσει, οὓς δὲν δύναμεθα νὰ παραλείψωμεν.

Καὶ πρῶτον μὲν πάντα τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ μετάλλια εἶνε μικροτέρου μεγέθους καὶ ἔχουσι τὰ χεῖλη παχύτερα, ἐνῶ ταῦτά τε καὶ τὰ τοῦ θησαυροῦ τῆς Ταρσοῦ ἔχουσιν ἀποξεσθῇ διὰ σμίλης χωρὶς μάλιστα καὶ νὰ λειανθῶσι· τὸ πρᾶγμα ἡρμηνεύσεν ὁ Mowat: Ἀναλογισθεὶς ὅτι ἡ δύναμις τῆς πίεσεως τῆς μήτρας εἶνε ἀντιστρόφως ἀνάλογος τοῦ τετραγώνου τῆς πληττομένης ἐπιφανείας, ἔδειξεν ὅτι ἡ ἐξόγκωσις ἐκ τῆς ἐκατέρωθεν σφραγίσεως ἐγένετο

οὐχὶ κατὰ τὰ χεῖλη ἀλλ' ἐντὸς τούτων. Οὕτως ἐρμηνεύεται διατὶ αἱ λέξεις **Βασιλέως Ἀλεξάνδρου** εἶνε τόσον ἐστενοχωρημένοι ἐπὶ τῶν παραστάσεων καὶ τὸ πλείστον εὐθύγραμμα. Καὶ ἡ ἑλλειψις δὲ τῆς λειάνσεως νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἂν δεχθῶμεν ὅτι ἕκαστον τούτων ἀπονεμηθὲν ὡς χρηματικὸν βραβεῖον καὶ συγχρόνως ἀναμνηστικὸν μετάλλιον εἰς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας, ἢ το δύσκολόν νὰ λειανθῇ χωρὶς νὰ χάσῃ τοῦ ὀρισμένου βάρους. Ἐπειτα ἡ λεπτότης τῆς ἐπεξεργασίας διαφέρει κατὰ τὰ διάφορα μετάλλια καὶ τοῦτο καταγγέλλει οὐ μόνον διάφορον σμίλην ἀλλὰ καὶ διάφορον τέχνης ἐποχὴν.

Ἡ ἔμπνευσις εἶνε ὁμοία εἰς πάντα τὰ μετάλλια. Μέγα μέρος τῆς μυθολογικῆς κυρίως περὶ Ἀλεξάνδρου παραδόσεως ἐξελίσσεται ἐν τῇ σειρᾷ, ἥτις φωρᾶται οἶονεὶ λεύκωμα χρυσοῦν ταύτης, τοῦτο δὲ διότι πρόκειται περὶ ἀποθεώσεως τοῦ ἥρωος, περὶ ἀγώνων καὶ τιμῶν τούτου αἱ δ' ἱστορικαὶ παραστάσεις καὶ μικρὰν παρῆχον τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν χαρακτήρα θὰ εἶχον ἀθρώπινον. Ἐξελέγησαν ἄθλοι καὶ μῦθοι, εἰ δὲ τινες ἐλλείπουσι τοῦτο ὑποδεικνύει πιθανῶς ὅτι δὲν ἀνεκαλύφθη ἡ σειρὰ ἐλόκληρος. Ἀπὸ τῶν 15 ὑπ' ὄψει μας μεταλλίων ἐλλείπει ἡ περίφημος τοῦ λέοντος πάλη καὶ αὕτη ἀπαντᾷ δις ἐπὶ τῶν τριῶν μεταλλίων τῆς Ταρσοῦ. Πλὴν τούτων αἱ αὐταὶ παραστάσεις, ἀπαντῶσι δις καὶ τρίς ἀλλὰ μετὰ τινων διαφορῶν. Ὅσάκις δὲ τις ἐπαναλαμβάνεται ἀπολύτως ἡ αὕτη, ἡ ὁμοιότης δὲν ἐπεκτείνεται εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὀψεις, οὔτε τὸ μέγεθος εἶνε τὸ αὐτό. Ἐν γένει δὲν ἀπαντῶσι δύο μετάλλια ἐντελῶς ὁμοία τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς τὸν θησαυρὸν τῆς Ταρσοῦ, ὅπου εἰς τὰ δύο ἐκ τῶν τριῶν φέρεται τὸ κυνήγιον τοῦ λέοντος.

Ἡ τοιαύτη ποικιλία καὶ ἐν ταῖς ὁμοιότησι καταγγέλλει ὅτι δὲν πρόκεινται νομίσματα, ὡς δὲ παρατηρεῖ περὶ τῶν Ταρσηνῶν δ' κ. Mowat οὐδὲν τούτων εἶνε πολλαπλάσιον τῶν γνωστῶν στατήρων.

Τὸ ζήτημα περὶ τῆς φύσεως τῶν μεταλλίων τούτων ἔλυσεν δ' κ. Mowat. Ὅταν τὸ πρῶτον ἀνεκαλύφθησαν τὰ τρία τῆς Ταρσοῦ μετάλλια ἐμελέτησε ταῦτα ἐν κλασικῇ ὑπομνήματί του ὁ Longperrier (41). Πρὸ μηνὸς ὅμως ἐπανελάβε τὴν μελέτην τῶν δ' Mowat (42) συγκρίνας ταῦτα πρὸς σειρὰν χαλκίων μεταλλίων ἐκδεδομένων ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ τῶν Μακεδόνων ἤτοι Συλλόγων καταρτισθέντων πολλαχοῦ τῆς Θράκης, Μακεδονίας, Μικρασίας καὶ Φοινίκης πρὸς

τέλεσιν ἀγώνων εἰς τιμὴν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἐπ' αὐτῶν ἀπαν τῷσιν οἱ Καρακάλλας, Μακρίνος, Διαδομενιανός, Ἀλ. Σεβήρος, Γορδιανὸς Γ' καὶ Φιλίππος Β' ἦτοι ἀπὸ τοῦ 212 μ. Χ. μέχρι τοῦ 247. Τὴν ἀπότομον διακοπὴν τῆς ἐκδόσεως τῆς χαλκίνης σειρᾶς ἐρμηνεύει ὀρθῶς διὰ τῆς εἰς Θράκην εἰσβολῆς τῶν Γότθων καὶ Σκυθῶν τῷ 250, οἵτινες τὰς ἐπιδρομὰς των ἀνενέωσαν ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Φιλίππου μέχρι τοῦ Αὐρηλιανοῦ. Ἀνέλαμψαν ὁμῶς ὑστάτην ἀναλαμπὴν ἐπὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ Γ' καὶ ὀριστικῶς κατηργήθησαν ἀγῶνες καὶ μετάλλια ὑπὸ τοῦ ἀπαισίας καλλιτεχνικῆς μνήμης Θεοδοσίου τῷ 392. Ὁ Mowat ἔδειξεν ὅτι ὁ Καρακάλλας ἀνεκαίνισε τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο ὁ πρῶτος αὐτῶν ἰδρυτῆς ἀφοῦ ἐπὶ Τιβερίου ἤδη ἐτελοῦντο ἐν τῇ Ἰωνικῇ Χαλκίδι.

Οἱ ἀγῶνες οὗτοι «τὰ Ἀλεξάνδρεια», ὡς φαίνεται ἐπὶ τῶν χαλκίνων μεταλλίων καὶ ἐξ ἐπιγραφικῶν μαρτυριῶν, ὠνομάζοντο **Ὀλύμπια, πύθια** ἀλεξάνδρεια διάφορα τῶν «Ὀλυμπίων τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ», ὧν δὲν εὐρέθησαν χαλκᾶ μετάλλια.

Εἰς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τούτους ἀγῶνας νομίζομεν ὅτι δέον ν' ἀναχθῇ ἡ σειρὰ τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ. Δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι διελάσας τὴν Μακεδονίαν, Θράκην, Μικρασίαν κλπ. ὁ Καρακάλλας ὡς μετεμψυχωμένος Ἀλέξανδρος καὶ ἀνιδρύσας τοὺς ἀγῶνας ἐξέδωκεν αὐτὸς πρῶτος τοιαῦτα μετάλλια. Τὸν διάφορον χρονολογικὸν χαρακτήρα τούτων δικαιολογοῦμεν ἐκ τῆς ποιτικῆς τεχνοτροπίας των. ἐκ τῆς συνευρέσεώς των μετὰ χρυσῶν νομισμάτων τῆς αὐτῆς περιόδου καὶ τῆς ἀναφορᾶς των πρὸς τὴν σειρὰν τῶν περὶ τῶν ἀγώνων τούτων χαλκίνων μεταλλίων καὶ ἐπιγραφικῶν μαρτυριῶν. Ἡ ἀκεραιότης των καταγγέλλει ὅτι δὲν ἐκυκλοφόρησαν ἀλλ' οὔτε ἐχρησιμοποιήθησαν ἄλλως πῶς. Ἐπεκτείνομεν δὲ τὴν περὶ τῶν ταρσηνῶν γνώμην τοῦ Mowat ὅτι εἶχον κατατεθῇ εἰς ναόν τινα καὶ ὅτι διανεμηθέντα τὸ πρῶτον ὡς βραβεῖα ἀγώνων διετηρήθησαν κατόπιν ὡς ἀναμνηστικὰ μετάλλια καὶ ἀφιερώματα· ἡ δὲ ὑπὸ τοῦ Ζωναρᾶ μνημονευομένη στάσις τῶν Ἀλεξανδρέων, ἣν κατέπνιξεν ὁ Διοκλητιανός, ἐρμηνεύει τὴν κατάχωσιν τοῦ θησαυροῦ βλοκλήρου.

Εἶνε ἀνάγκη κατόπιν τούτων νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν γνησιότητά των; Ὁ σοφὸς κιβδηλοποιὸς πῶς ἐκ τῶν προτέρων θὰ ᾤκονόμει τόσας ἱστορικὰς καὶ μυθολογικὰς συνθήκας, ἅς σήμερον μετὰ

πλείστου κόπου μελετώντες τὴν μακρὰν τῶν μεταλλίων σειρὰν ἀνευρίσκομεν πολὺ ἐσπαρμένας; Πῶς θὰ παρέλπειν οὐσιωδέστερα στοιχεῖα καὶ θὰ ἐτίθει εἰς κυκλοφορίαν δευτερεύοντα; Πῶς θὰ ἐρμηνεύσωμεν τὰς διαφορὰς τῆς τεχνοτροπίας καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς συνευρέσεως αὐτῶν μετὰ γνησίων ἄλλων νομισμάτων καὶ τῶν χρυσῶν ράβδων; Καὶ τούτων πάντων γενομένων πῶς θὰ δικαιολογήσωμεν ὅτι παρέδωκε τόσης μελέτης καὶ δαπανῶν καὶ τέχνης προϊόντα εἰς χεῖρας φελλάχου καὶ θὰ διεσκορπίζοντο τὰ κίβδηλα ἔργα καὶ θὰ ἐπωλοῦντο κάτω τῆς χρυσῆς των ἀξίας κατ' ἀρχάς;

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι συζητῶ οὐχὶ γνώμην ἀλλ' ὑποψίαν ἐξεγενέσθαι ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ νομισματολόγων μὴ μελετησάντων, τινῶν δὲ καὶ οὐδὲ ἰδόντων τὰ μετάλλια· τὸ βέβαιον εἶνε, καὶ μακρὰ κατέδειξε τοῦτο πείρα, ὅτι οἱ νομισματολόγοι καὶ πολλοὶ ἀρχαιολογούντες περὶ ἄλλους κλάδους, θαυμάσιοι σχεδὸν πάντοτε εἰς μελέτην τῶν εὐρημάτων, εἶνε συχνότατα ἀνίκανοι εἰς ἐκτίμησιν τῆς γνησιότητός των. Ἡ δ' ἀναδειχθεῖσα μετὰξὺ Γάλλων καὶ Γερμανῶν ἰδίᾳ ἐμπαθῆς ἄμιλλα καὶ ἡ ἐμπορικὴ τῆς αὐθεντίας των ἐκμετάλλευσις, ἐξώθησεν αὐτοὺς οὐχὶ ἅπαξ εἰς ἐπιστημονικὰ ὀλισθήματα ἥκιστα κολακευτικά· τοῦναντίον οἱ ἀρχαιοπῶλαι ἂν ὑπολείπωνται ἐκείνων τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, εἶνε ὅμως δεινοὶ περὶ τὴν ἱχνηλασίαν τῶν γνησίων ἢ οὐ. Καὶ τὰ περιλάλητα ταῦτα μετάλλια οἱ διασημότατοι τῶν ἀρχαιοπωλῶν οὐ μόνον ὠμολόγησαν γνήσια ἀλλὰ καὶ ἀντὶ πολλῶν ἑκατοντάδων λιρῶν τὰ ἡγόρασαν καὶ σημαντικώτατα κέρδη ἀπέρριψαν ὥς δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν. Ἄν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Mowat δοθεῖσαν προσοχὴν εἰς τὰ ἔξ τούτων, τὴν πρὸς τὸν ταρσηνὸν θησαυρὸν προφανῆ των συγγένειαν καὶ τὴν ἀφειδῆ σπουδὴν τοῦ Μουσείου τοῦ Βερολίνου εἰς ἀπόκτησιν τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀμπουκίρ οὗ ὃ ἤδη κατέχει μετάλλια, οὐδὲν κινδυνεύομεν λέγοντες ὅτι ἡ μελετηθεῖσα, λίαν ἀτελῶς βεβαίως, σειρὰ εἶνε μία τῶν σημαντικωτάτων καλλιτεχνικῶν ἀνακαλύψεων ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΑΓ', 19.
2. Soc. Nation. des Antiquaires de France. σελ. 281—6 καὶ Rev. Numismatique. 1903 σελ. 1.
3. IB', 31.
4. Ὅτι τὸ Μοσεῖον τοῦ Βερολίνου ἡγόρασε τὰ 4 μετάλλια μαρθάνομεν παρὰ τῆς «Journal des Debats» 28 Mars 1903 σελ. α'. στήλ. γ'.

5. Ἴδε σημ. 41.
6. ΙΑ'. 53.
7. VIII 1.
8. Jean Reville «La religion sous les Sévères» καὶ A. Gasquet «Le culte et les mystères de Mithra» ἐν Rev. des deux Mondes. 1899 1 Avr. σελ. 540.
9. Ζ'. 130—40.
10. Διονυσιακά 21 στ. 55.
11. Πaus. I. 20, 3 καὶ Διεθνῆς Ἐφημ. Νομισμ. Ἀρχ. I. Σδορώνου.
- T. A'. Τριμ. Γ'. σελ 153—160.
12. L. VIc XVIII, 1.
13. Ἰστ. τῶν Δώδεκα Καίσ. Καλλιγ. L II.
14. Ἡλιος Σπαρτιανός «Καρακ.» V.
15. Κ.—Κούρσιος VIII. 1.
16. Ἡρωδιανός, Ξιφιλίνος.
17. Ἴδε σημ. 2.
18. Βυζάντιον, Ὁδησσός, Φιλιππούπολις, Βέροια, Μαγνησία, Ἰωνικὴ Χαλκίς, φοινικικὴ Ἀκρα κλπ.
19. Lambride. ἐκδ. Montfaucon. τόμ. Γ'. σελ. 162.
20. Excepit apros frequentes contra leonem, etiam stetit; que etiam missis ad amicos literis gloriatus est seque ad Herculis virtutem accessisse jactavit.
21. Ἀλέξ. XL.
22. Ἐσθάτως ἐβρέθησαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Μ. Λιμένος πολλὰ κοράλλινα πέα θαυμασίως ἐξεργασμένα καὶ σμικρότατα.
23. Α'. λγ'. 4.
24. Ἴδε ἡμετέραν σημείωσιν «Sur l'Agathodémon» ἐν Bull. Inst. Égypt. 17 Janv. 1903 II partie.
25. Βίγνα 3α.
26. Θ'. 40, §3.
27. Πausan. Α'. 27, 2. Γλαῦκος μὲν καθήμενος ἐπὶ θώρακος γυάλαις συνηρμοσμένῳ.
28. Δειπν. V. 33.
29. Ἀθην. Δειπν. XII 53.
30. Ἀνήκει εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ πρόγγ. Αδγ. Σίγκη. Ἴδε E. Visconti «Opere varie» III. σελ. 74 πίν. 2.
31. Ὁ Ἀρριανός ἐν III λέγει «ἵππομαχία αὕτη κρατερωτάτη τοῦ παντός ἔργον ξυνέστη».
32. Ἡρότ. Η'. 41.
33. Κ.—Κούρσιος IX, VI.
34. A. von Sallet «Zeitschrift für Numismatik» III 1876 σελ. 56.
35. Sabatier «Descr. gén. des méd. Contorniates πίν. XIII 1, XIV 13. 14. 15.
36. Beulé «Monnaies d'Athènes» σελ. 390.
37. Cohen IV. 1881 σελ. 264.
38. III. 3.
39. Κ.—Κούρσιος.
40. L. Renard «Les Phares» Paris 1867 σελ. 5.
41. Rev. Numism. XIII 1868 σελ. 307—336.
42. Ἴδε σημ. 2.

ΕΠΙΤΑΣΑΝ ΒΑΣΙΛΗΕΣ ΕΜΟΝ ΔΟΥΡΕΘΕ ΑΥΤΩΝ
 ΟΥΔΑΠΕΡΙΣ ΓΑΙΗΣ ΩΚΕΑΝΟΣ ΝΕ ΜΕΤΑΙ

ΕΥΡΩ
 ΠΗ

ΑΣΙΑ

ΕΙΜΙ ΔΑΦΗΡΑ ΚΛΕΟΣ ΔΙΟΣ ΕΚ ΤΟΝΟΣΥΙΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ
 ΑΙΑΚΙΔΩΝ ΓΕΝΕΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ

18

27

19

12

32

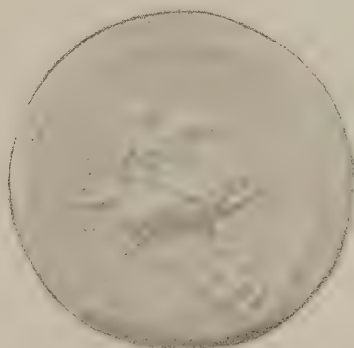
12

12

17

18

27

28

12

12

27

27

117

118

12

13

14

15

Fig. 17

Fig. 18

Fig. 19

Fig. 20

67

68

69

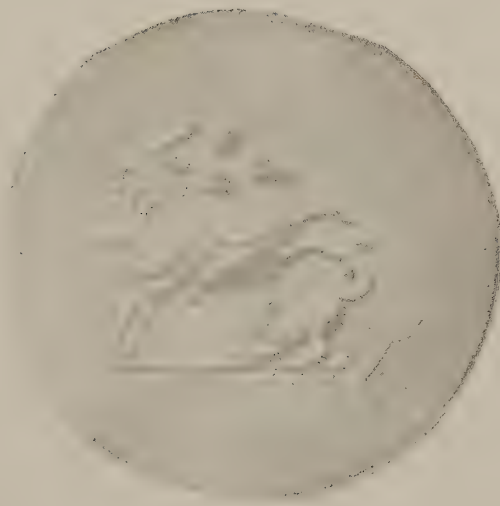
17

18

27

28

Ἐκάστον τεύχος τιμᾶται διὰ τοὺς μὴ ἐταίρους
Γ. Δ. 10

